

Kommune

barometeret **2015**
FORELØPIG ANALYSE
HOVEDTALL

nr. 236

Elverum

nr. 295 uten justering for inntektsnivå

Nøkkeltallene er omtrent som forventet ut fra disponibel inntekt

SPONSORER

KBN Kommunalbanken
Norge

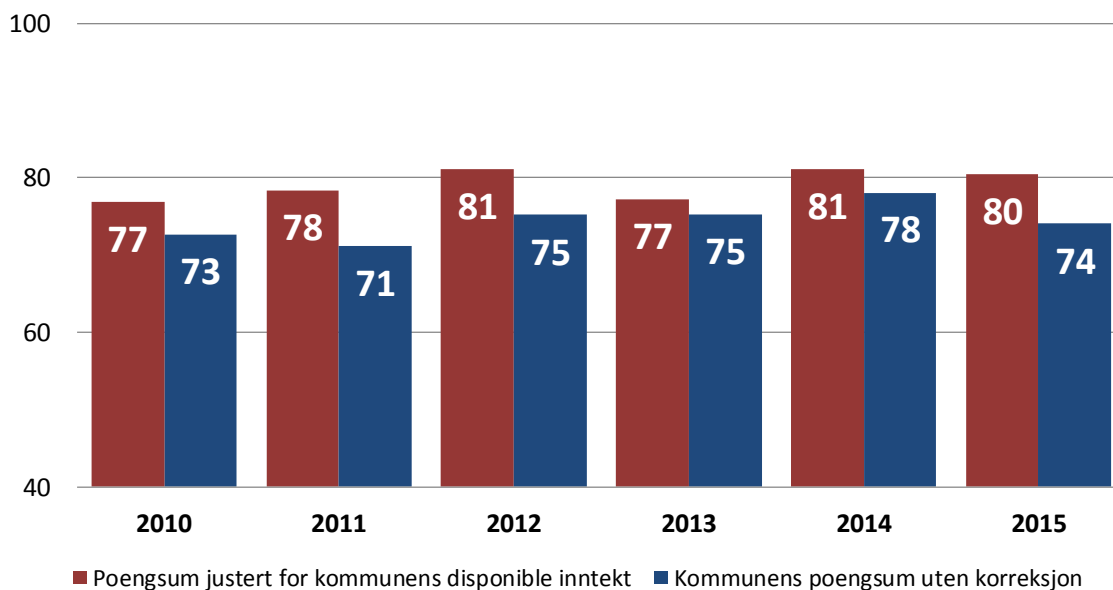
klp
for dagene som kommer

Nøkkeltallene og inntektsnivået

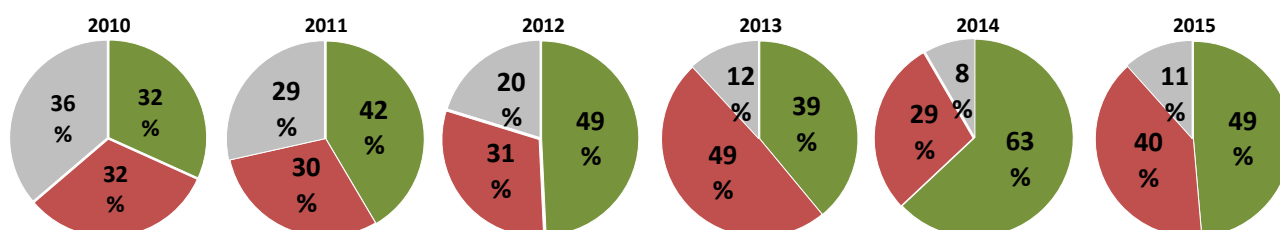
Henger nøkkeltallene godt sammen med inntektsnivået?				Oppdatert til 2015-barometeret (sammenliknbar serie)			
Barometer-år	Rapportert rangering	Rangering korrigert inntektsnivå	Henger nøkkeltall og inntektsnivå sammen?	Barometer-år	2015-versjonen (sammenliknbar over tid)	Rangering korrigert inntektsnivå	Henger nøkkeltall og inntektsnivå sammen?
2015	295	335	Nøkkeltallene er omtrent som forventet	2015	295	335	Nøkkeltallene er omtrent som forventet
2014	307	335	Nøkkeltallene er omtrent som forventet	2014	204	335	Nøkkeltallene er klart bedre
2013	382	358	Nøkkeltallene er omtrent som forventet	2013	305	358	Nøkkeltallene er litt bedre
2012	336	361	Nøkkeltallene er omtrent som forventet	2012	211	361	Nøkkeltallene er klart bedre
2011	308	356	Nøkkeltallene er omtrent som forventet	2011	312	356	Nøkkeltallene er omtrent som forventet
2010	341	356	Nøkkeltallene er omtrent som forventet	2010	293	356	Nøkkeltallene er litt bedre

Total poengsum

(Nr 1 = 100 poeng)

Har nøkkeltallene blitt bedre?

Andel nøkkeltall som er **forbedret** eller **forverret** det siste året. Grått kakestykke: Ingen endring/mangler data. Generelt er utviklingen positiv jo større andel av nøkkeltallene som er forbedret siste år. Vektet i henhold til betydningen i barometeret.

Plassering justert for disponibel inntekt

Totalplassering (justert for inntektsnivå)				Totalplassering - fylke og gruppe (justert for inntektsnivå)				
Barometer- år	Rapportert	Korrigert til 2015-utgaven	Korrigert inntekt (100 = snitt)	Barometer- år	Rangering fylke rapportert	Rangering fylke korrigert til 2015-utg	Rangering gruppe rapportert	Rangering gruppe korrigert til 2015-utg
2015	236	236	97	2015	14	14	30	31
2014	230	204	97	2014	15	14	33	27
2013	358	305	94	2013	19	16	37	39
2012	289	211	94	2012	17	14	37	32
2011	230	312	94	2011	9	17	23	39
2010	217	293	94	2010	9	19	30	39

Kommunens plasseringer over tid: I totaltabellen justerer vi for korrigert inntektsnivå (også kalt disponibel inntekt): Frie inntekter inkludert eiendomsskatt og utbytte, korrigert for utgiftsbehovet slik det er definert i kostnadsnøkklene i inntektssystemet.

NB: Plasseringen innen kommunegruppe er knyttet til den kommunegruppa kommunen er i per mars 2015 – også bakover i tid.

Når man skal se utviklingen over tid, er det best å bruke tallene som er oppdatert til å samsvare med 2015-utgaven av barometeret. Rapporterte plasseringer er tatt med for å unngå forvirring hvis man ser på tidligere analyser, men disse er ikke like sammenliknbare – særlig langt bakover i tid.

Viktigste endringer i 2015

Vi har gjort enkelte endringer i metoden, særlig har vi gjort betydelige forandringer innen eldreomsorg og innen sektoren kostnadsnivå (tidligere: enhetskostnader). I tillegg er sektoren brukerperspektiv borte, fordi tilgangen på data har blitt stadig dårligere. I stedet er elementet tatt inn i enkelte av de andre sektorene. Sosialtjenesten er vektet litt opp (til 7,5 %) etter at brukerperspektiv forsvant, denne sektoren var litt lavt vektet tidligere, gitt det økonomiske omfanget.

Hovedkonklusjoner basert på nøkkeltallene

- Prestasjonene på nasjonale prøver er middels, avgangskarakterene noe lavere
- Eldreomsorgen er ganske institusjonsbasert, hver tredje over 80 som får tjenester, er på sykehjem
- Færre fristbrudd i barnevernet er bra, men fortsatt er andelen langt over landsgjennomsnittet
- Korrigert netto driftsresultat er svakt for sjuende året på rad – og nå er det ikke mer penger igjen på disposisjonsfondet
- Endringer i metoden slår positivt ut for Elverum

KBN Kommunalbanken
Norge

VI SKREDDERSYR FINANSIERINGSLØSNINGER

Kommunalbankens finansieringsløsninger kan tilpasses hver enkelt kommunes ønsker og behov knyttet til ønsket løpetid, fleksibilitet i avdrag og rentetilknytning.

Kjernen i Kommunalbankens låneprodukt er å tilby lange lån enten med p.t.-rente, fast rente

eller flytende rente tilknyttet 3 måneders Nibor.

Vi har en AAA-rating og får dermed svært attraktive Innlånsvilkår i det internasjonale kapitalmarkedet. Kommunalbanken kan tilby rimelige lån med løpetider og rentevilkår langs hele rentekurven.

Ta kontakt med din kundekontakt her:

www.kommunalbanken.no/kunde

Plassering innen hver sektor – nasjonalt

	Vekt (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Grunnskole	20			272	221	153	142
Eldreomsorg	20	237	219	130	141	157	131
Barnevern	10	396	400	370	278	278	264
Barnehage	10	93	139	78	206	143	122
Helse	7,5	391	404	387	421	342	399
Sosial	7,5	340	343	335	376	340	341
Kultur	2,5	258	243	161	261	169	147
Økonomi	10	347	306	324	415	401	333
Kostnadsnivå	5	104	49	44	66	50	97
Miljø og ressurser	2,5	300	376	340	245	418	259
Saksbehandling	2,5			90	158	132	262
Vann, avløp og renovasjon	2,5	28	48	64	58	40	51

Plasseringene er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2015-barometeret. Sammenliknbar serie

Fargekodene gir signal om hvor godt eller dårlig kommunen ligger an i sektoren, målt mot alle kommuner. NB: I noen tilfeller har ikke kommunen nok data til å bli plassert innen enkelte sektorer.

I tabellene for hver enkelt sektor er plasseringer og karakterer for tidligere år oppdatert for å være **mest mulig sammenliknbar** med årets utgave. Det er *bare* i totaltabellen – ikke i sektorene – at vi justerer for kommunens korrigerede inntekt.

Husk: Dette er en rangering, ikke en kvalitetsvurdering. Ligger kommunen langt nede på et område, er det sannsynlig at det er noe å lære av andre, men det betyr ikke automatisk at kvaliteten i den leverte tjenesten er dårlig.

Hva forteller tallene?

Elverum havner litt under midten av totaltabellen i den foreløpige utgaven av Kommunebarometeret fra Kommunal Rapport. Vi har gjort noen endringer i metoden, noe som ser ut til å slå positivt ut for Elverum. Nøkkeltallene gir kommunen en middels karakterbok, uten plasseringer helt i toppen noe sted – med unntak for den lavt vektete sektoren vann, avløp og renovasjon. I tillegg kan det se ut som kommunen driver relativt rimelig, men ikke i nærheten av de aller billigste. Helsetallene trekker noe ned, og fortsatt er økonomien svak.

En annen måte å vurdere kommunen på, er å se hvordan nøkkeltallene utvikles over tid (nederst side 2). I Elverum er andelen nøkkeltall som har blitt forbedret det siste året, klart høyere enn andelen som har blitt dårligere. Nasjonalt er det omtrent like stor andel nøkkeltall som har blitt bedre, som dårligere.

Å måle egen utvikling på denne måten, kan være vel så relevant for den enkelte kommune som plasseringen totalt i Kommunebarometeret. Å stadig ha bedre nøkkeltall bør indikere at kommunen

leverer bedre enn før – og omvendt. I de kommunene med mest positiv profil er det ikke uvanlig at to tredeler av nøkkeltallene har blitt bedre.

Plasseringer målt mot fylke

	Vekt (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Grunnskole	20			13	8	6	7
Eldreomsorg	20	9	13	8	6	6	3
Barnevern	10	20	19	21	15	12	16
Barnehage	10	6	11	5	14	11	11
Helse	7,5	18	18	15	19	13	17
Sosial	7,5	22	20	20	21	19	20
Kultur	2,5	12	11	9	12	9	9
Økonomi	10	17	14	18	22	22	22
Kostnadsnivå	5	5	1	2	3	4	5
Miljø og ressurser	2,5	18	20	20	14	22	10
Saksbehandling	2,5			7	11	8	17
Vann, avløp og renovasjon	2,5	6	4	5	4	5	4

Plasseringer målt mot kommunegruppe

	Vekt (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Grunnskole	20			36	30	22	23
Eldreomsorg	20	31	30	17	20	25	23
Barnevern	10	41	42	40	34	31	31
Barnehage	10	6	9	3	16	6	5
Helse	7,5	34	38	37	42	26	37
Sosial	7,5	35	35	22	35	23	30
Kultur	2,5	27	27	12	27	13	9
Økonomi	10	31	24	28	40	39	37
Kostnadsnivå	5	20	13	11	17	12	26
Miljø og ressurser	2,5	40	42	42	37	43	38
Saksbehandling	2,5			7	11	3	19
Vann, avløp og renovasjon	2,5	5	9	16	13	9	11

NB: De ti største kommunene er plassert sammen i kommunegruppe 14 av Kommunal Rapport her i Kommunebarometeret. For øvrig er inndelingen som SSBs kommunegrupper per mars 2015. Tabellene er oppdatert bakover i tid for å være sammenliknbare med 2015-barometeret.

Totaltabellen – topp 20 i 2015

Plass	Kommune	GSK	PO	BV	BH	HEL	SOS	KUL	ØK	ENH	MIL	SAK	VAR
1	Oppdal	24	89	16	53	157	264	47	69	148	245	123	38
2	Høylandet	73	60	168	23	52		23	129	98	314	152	
3	Mandal	43	108	38	224	349	209	295	141	38	51	32	9
4	Asker	4	139	57	277	133	319	127	71	150	17		8
5	Sogndal	3	179	268	223	169	251	143	35	171	2	35	284
6	Nesodden	14	275	219	296	255	205	130	226	83	98	177	2
7	Ås	48	91	229	308	155	201	223	62	56	113	166	41
8	Stryn	5	298	203	307	128	225	235	119	44	167	266	57
9	Siljan	180	247	15	20	289	47	231	42	183	11	94	138
10	Jølster	107	53	70	12	58	138				111		140
11	Oppegård	7	205	134	396	115	189	168	165	70	55		
12	Førde	1	15	202	106	229	312	155	260	177	112	91	231
13	Ål	216	76	243	156	31	174	4	46	286	162	115	171
14	Dovre	78	349	93	11	24	93	58	237	251	357	3	212
15	Moss	126	66	94	205	344	219	250	168	30	43	232	10
16	Sandefjord	110	190	14	185	388	330	225	7	75	223	265	159
17	Hå	195	64	232	422	251	337	40	25	72	209	170	4
18	Alvdal	16	220	190	373	183	25	99	115	128	268	253	53
19	Skjåk	111	336	58	55	26	78	15	9	336	375	9	252
20	Askvoll	6	72	81	326	131	204	351	259	108	33	264	

GSK: Grunnskole. **PO:** Eldreomsorg. **BV:** Barnevern. **BH:** Barnehage. **HEL:** Helse. **SOS:** Sosialtjenesten. **KUL:** Kultur. **ØK:** Økonomi. **ENH:** Kostnadsnivå. **MIL:** Miljø og ressurser. **SAK:** Saksbehandling. **VAR:** Vann, renovasjon og avløp.

Hva betyr kommunestørrelse?

Innen de ulike sektorene er det til dels store forskjeller mellom store og små kommuner. Samlet slår ulikhetene begge veier, slik at totalbildet er at størrelse ikke har noe å si for plassering i barometeret.

Store kommuner kommer betydelig bedre ut hva gjelder kostnadsnivå. I tillegg har store kommuner bedre plassering enn små innen både grunnskole og eldreomsorg, men her er forskjellene langt mindre.

Eldreomsorg er for øvrig den sektoren hvor det er minst differanse mellom kommunene øverst og nederst på tabellen. Også i fjorårets barometer var eldreomsorg den sektoren med minst forskjeller.

Innen barnevern og barnehage får de små kommunene bedre plassering enn store. Her er ulikhetene middels store. Saksbehandling er også et område hvor små kommuner kommer betydelig bedre ut enn store.

I noen sektorer har inntektsnivå en sterkere sammenheng med plasseringen, enn kommunestørrelse. Det er imidlertid også en sammenheng mellom inntektsnivå og størrelse – de små kommunene tenderer til å ha til dels langt bedre økonomi. I totaltabellen blir det tatt hensyn til økonomien, og det er ingenting i totaltabellen som tilsier at kommuner med høy inntekt kommer for godt ut.

De beste i kommunegruppa

Dette er de kommunene som kommer best ut innen kommunegruppa, slik den er definert av SSB:

Plass	Kommune	GSK	PO	BV	BH	HEL	SOS	KUL	ØK	ENH	MIL	SAK	VAR
4	Asker	4	139	57	277	133	319	127	71	150	17		8
11	Oppegård	7	205	134	396	115	189	168	165	70	55		
15	Moss	126	66	94	205	344	219	250	168	30	43	232	10
16	Sandefjord	110	190	14	185	388	330	225	7	75	223	265	159
26	Lillehammer	46	224	100	211	234	288	103	218	194	5	176	245
27	Røyken	100	105	65	329	417	143	353	66	11	36	254	109
29	Ski	51	144	55	303	188	364	218	232	41	174	186	19
42	Lørenskog	38	100	180	237	374	172	185	135	15	46	322	187
45	Horten	123	315	67	280	247	370	212	102	12	151	131	18
51	Nittedal	83	71	31	229	260	356	337	72	67	250	336	44

De ti største kommunene i landet har vi samlet i én kommunegruppe (G14).

De beste i fylket

Husk at det kan være store inntektsforskjeller mellom kommuner i ett og samme fylke.

Plass	Kommune	GSK	PO	BV	BH	HEL	SOS	KUL	ØK	ENH	MIL	SAK	VAR
18	Alvdal	16	220	190	373	183	25	99	115	128	268	253	53
23	Os (Hedm.)	31	44	103	182	98	261	50	175	86	342	285	162
47	Tynset	18	240	26	105	201	243	139	180	187	337	107	115
65	Tolga	47	265	230	110	130	127	46	247	149	300	260	
71	Rendalen	174	211	86	194	139	49	21	84	245	360	23	295
89	Løten	160	245	111	47	283	308	269	44	132	363	69	59
92	Folldal	63	353	316	293	99	8	101	161	189	326	42	184
131	Hamar	8	114	215	99	313	374	57	222	203	78	337	16
157	Stange	167	260	166	163	272	365	335	81	167	197	19	90
159	Ringsaker	194	148	245	196	332	306	243	60	161	358	199	106

GSK: Grunnskole. **PO:** Eldreomsorg. **BV:** Barnevern. **BH:** Barnehage. **HEL:** Helse. **SOS:** Sosialtjenesten. **KUL:** Kultur. **ØK:** Økonomi. **ENH:** Kostnadsnivå. **MIL:** Miljø og ressurser. **SAK:** Saksbehandling. **VAR:** Vann, renovasjon og avløp.

Disse kommunene likner din mest på

En litt annerledes måte å finne liknende kommuner på. Kommunal Rapport lager denne sammenlikningen en gang i året. Den er særlig knyttet til sammensetning av befolkningen, økonomi og geografi – og kan kanskje gi en annen innfallsvinkel til hvilke kommuner man skal måle seg mot enn SSBs kommunegrupper og nabokommunene.

Plass	Kommune	GSK	PO	BV	BH	HEL	SOS	KUL	ØK	ENH	MIL	SAK	VAR
26	Lillehammer	46	224	100	211	234	288	103	218	194	5	176	245
38	Trøgstad	208	272	143	394	381	125	173	14	91	194	93	27
72	Gran	170	316	49	204	162	168	196	214	100	84	306	223
84	Østre Toten	307	18	290	247	281	14	287	265	263	109	110	74
106	Rygge	305	33	124	253	331	298	380	185	147	19	139	1
137	Gjøvik	270	21	313	151	385	361	176	80	96	54	268	54
157	Stange	167	260	166	163	272	365	335	81	167	197	19	90
159	Ringsaker	194	148	245	196	332	306	243	60	161	358	199	106
162	Råde	249	184	213	261	278	257	368	125	102		142	21
180	Steinkjer	224	150	317	264	303	223	128	136	51	283	252	79
208	Aurskog-Høland	282	229	92	350	370	359	334	70	8	291	24	181
236	Elverum	142	131	264	122	399	341	147	333	97	259	262	51
299	Halden	255	201	312	101	372	303	343	286	42	122	263	161
311	Vestre Toten	351	186	349	282	375	167	239	338	115	159	148	
319	Modum	354	43	328	289	352	355	205	170	166	184		80

Målingen har en enkel tilnærming, og dermed vil det også i noen tilfeller bli uvanlige kommuner som kan dukke opp blant dem som likner mest på din egen.

Kriteriene som er med:

Økonomi: Korrigert inntekt, utgiftsbehov.

Folketall: Folkevekst siste fem år, innbyggertall, andel barnehagebarn, skoleelever, gamle i gruppene 67-79, 80-89 og 90+ år.

Geografi: Avstand innen kommunen, areal, folketetthet

Annet: Opphopningsindeks

Alle kriterier har lik vekt, med unntak av folketall (x 2,5) og areal, folketetthet, 67-79 og 80-89 år (x 0,5).

Kommunene som likner mest på din vil i hovedsak ligge nær hva gjelder folketall, demografi og økonomi.

Grunnskole

Teller 20 % av det samlede barometeret

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng siste fire år (10 % vekt i sektoren)		1,4	1,1	1,7	1,8	38,6	42,7
AVGANGSKARAKTERER: Gjennomsnittlige grunnskolepoeng siste år (5 %)	2,0	2,1	1,8	3,1	2,3	38,7	43,4
FRAFALL: Andel elever ikke fullført og bestått videregående innen fem år, snitt siste fire år (20 %)	2,8	3,3	4,0	4,1	3,7	26	16
NP 5. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (5 %)		3,9	4,6	4,5	4,5	51,3	54,3
NP 5. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (5 %)							
NP 8. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (5 %)		2,6	3,0	3,6	3,9	50,5	53,5
NP 8. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (5 %)		2,4	3,0	3,5	4,3	8	5
NP 9. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (5 %)		2,0	2,5	2,8	3,4	51,2	54,9
NP 9. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (5 %)		2,2	3,3	3,7	4,3	5	3
UTDANNING: Andel lærere m/høyere utd. og pedagogisk utd., 1.-10. trinn (10 %)	5,2	5,4	5,0	5,9	5,9	95	96
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år (5 %)		5,3	5,3	5,2	5,2	90	92
TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år (5 %)		5,2	5,4	5,3	5,0	86	90
SPECIALUNDERVISNING: Andel elever med slik undervisning, snitt siste fire år (5 %)	3,4	3,6	3,9	4,0	4,1	9,3	5,7
LEKSEHJELP: Andel elever 1.-4. trinn som har leksehjelp (5 %)		3,2	3,0	2,7	2,7	38	89
SFO: Andel ansatte i SFO med relevant utdanning (5 %)	2,5	3,2	2,5	2,9	3,2	45	88

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Hva forteller tallene?

Nasjonale prøver og grunnskolepoeng er viktigst. Frafallet i videregående skoler er også vektet høyt; det hjelper lite med gode resultater på ungdomsskolen hvis mange ikke fullfører og består eksamen på videregående skole. Tall for trivsel og frafall er ett år gamle. Utviklingen på nasjonale prøver måler kommunens elever mot resten av Skole-Norge for det aktuelle året. Man kan anta at det nasjonale nivået ikke endres vesentlig fra år til år. Andre nøkkeltall som ikke er brukt i barometeret viser at både skolene og gruppene gradvis blir større. Kommunene holder samtidig kostnadene nede; korrigert for kommunal prisstigning falt kostnaden samlet til grunnskolen (målt per innbygger).

Skoleresultatene i Elverum er generelt middels målt mot resten av Kommune-Norge, til og med 9. trinn. På 10. trinn er karakterene langt svakere, er det noen god forklaring? Viktigere kan det være at frafallet på videregående skole er middels og ser ut til å være stabilt, ifølge de ferskeste tallene som er publisert.

Andelen elever som får spesialundervisning er litt høyere enn landsgjennomsnittet (8 prosent), men har falt marginalt de siste årene. Har kommunen funnet det riktige nivået?

Fra i år måler vi også omfanget av leksehjelp på 1.–4. trinn. Andelen som får leksehjelp på disse trinnene er veldig lav i Elverum – og slik har det vært over tid. I Elverum er andelen langt under middels, og den faller.

De beste i landet

Plass	Kommune	GSK1	GSK2	GSK3	GSK4	GSK5	GSK6	GSK7	GSK8	GSK9	GSK10	GSK11	GSK12	GSK13	GSK14	GSK15
1	Førde	5,2	4,2	5,4	6,0	5,9	6,0	5,8	6,0	6,0	3,7	6,0	5,8	4,3	6,0	3,8
2	Bærum	6,0	6,0	6,0	6,0	4,6	6,0	6,0	6,0	6,0	2,4	6,0	6,0	5,3	4,7	1,6
3	Sogndal	5,9	4,8	6,0	6,0	5,8	6,0	6,0	6,0	6,0	5,5	6,0	6,0	1,8	2,3	1,0
4	Asker	5,6	5,3	5,8	6,0	3,2	6,0	6,0	6,0	6,0	3,6	5,9	5,5	4,8	4,1	3,0
5	Stryn	3,8	4,1	6,0	4,9	5,3	4,8	5,1	4,4	6,0	5,6	5,5	6,0	6,0	6,0	1,8
6	Askvoll	4,3	5,8	6,0	4,6	5,2	5,2	6,0	5,7		4,5	6,0	4,8	4,2	5,5	4,5
7	Oppegård	5,8	5,7	5,8	6,0	4,3	6,0	6,0	6,0	6,0	1,9	5,4	5,4	5,7	3,8	2,9
8	Hamar	3,7	4,2	5,3	5,8	4,1	5,8	6,0	4,8	5,8	4,8	6,0	6,0	6,0	3,8	4,0
9	Leikanger	6,0	5,7	6,0	4,2		6,0		6,0		6,0	6,0	5,8	1,2	2,4	3,0
10	Luster	4,9	4,9	5,6	5,0	3,2	6,0	6,0	6,0		5,2	5,4	6,0	3,1	3,8	3,3
11	Fjaler	6,0	5,0	6,0	2,6	6,0	5,7		6,0		4,5	5,6	6,0	5,8	2,5	1,1
12	Gloppen	4,6	4,3	5,3	3,9		4,9	5,7	4,5	5,5	5,7	5,1	5,2	6,0	5,0	2,7
13	Holtålen	5,1	4,6	6,0	1,7	3,8	2,9		4,2		6,0	6,0	6,0	4,3	5,2	6,0
14	Nesodden	5,9	5,5	4,1	5,2	6,0	6,0	6,0	5,1	6,0	3,8	5,3	5,0	6,0	4,1	1,8
15	Halsa	5,8	5,8	6,0	2,6	3,6	5,0		5,1		4,4	4,2	6,0	4,2	4,6	4,8

De beste i kommunegruppa

Plass	Kommune	GSK1	GSK2	GSK3	GSK4	GSK5	GSK6	GSK7	GSK8	GSK9	GSK10	GSK11	GSK12	GSK13	GSK14	GSK15
4	Asker	5,6	5,3	5,8	6,0	3,2	6,0	6,0	6,0	6,0	3,6	5,9	5,5	4,8	4,1	3,0
7	Oppegård	5,8	5,7	5,8	6,0	4,3	6,0	6,0	6,0	6,0	1,9	5,4	5,4	5,7	3,8	2,9
8	Hamar	3,7	4,2	5,3	5,8	4,1	5,8	6,0	4,8	5,8	4,8	6,0	6,0	6,0	3,8	4,0
22	Sola	5,2	5,5	4,5	5,3	3,4	5,2	5,2	4,5	5,6	6,0	5,5	4,5	6,0	2,7	1,3
30	Molde	3,1	3,2	5,7	4,1	5,3	5,1	5,4	4,8	5,9	4,1	5,0	4,6	4,5	3,8	2,6
34	Kongsberg	4,5	4,2	4,1	5,3		5,7	5,6	4,6	5,8	5,5	4,1	4,7	4,7	2,8	3,0
38	Lørenskog	3,6	4,0	5,0	5,2	4,6	5,3	5,6	3,9	4,7	2,8	5,7	5,5	5,2	4,0	3,0
46	Lillehammer	4,6	5,0	4,5	4,2	2,5	4,6	4,6	4,4	5,3	5,1	5,7	5,1	5,7	2,1	2,3
51	Ski	3,8	4,0	4,9	5,7	5,4	4,6	5,0	4,0	5,8	2,7	5,7	5,0	4,5	2,5	3,1
55	Nøtterøy	3,3	4,1	4,1	4,3	5,1	6,0	5,9	5,6	5,7	4,6	4,7	4,5	3,4	3,0	3,0

De beste i fylket

Plass	Kommune	GSK1	GSK2	GSK3	GSK4	GSK5	GSK6	GSK7	GSK8	GSK9	GSK10	GSK11	GSK12	GSK13	GSK14	GSK15
8	Hamar	3,7	4,2	5,3	5,8	4,1	5,8	6,0	4,8	5,8	4,8	6,0	6,0	6,0	3,8	4,0
16	Alvdal	6,0	5,0	5,6	5,6	4,4	3,5	4,7	5,3		3,7	6,0	5,8	4,7	2,2	3,8
18	Tynset	4,7	3,7	5,0	5,7		4,5	5,7	5,1	6,0	4,4	5,3	5,9	5,4	4,2	2,2
31	Os (Hedm.)	4,3	3,1	5,3	4,3	5,3	4,3		4,8		4,3	4,4	6,0	4,8	5,1	3,6
47	Tolga	5,2	5,0		4,5		6,0		6,0		4,3	5,2	5,5	5,1	3,9	3,9
63	Folldal	3,9	6,0	6,0	3,9	4,1	5,0		4,8		3,0	5,1	3,9	4,5	1,6	3,0
142	Elverum	1,8	2,3	3,7	4,5		3,9	4,3	3,4	4,3	5,9	5,2	5,0	4,1	2,7	3,2
146	Trysil	4,0	4,6	4,5	3,3		3,4	2,4	3,0	3,8	4,5	1,1	4,8	4,7	3,3	3,1
160	Løten	1,5	1,0	3,7	4,4	4,3	2,8	3,5	3,2	5,9	5,0	4,7	4,2	5,1	3,0	5,3
167	Stange	2,7	2,5	4,3	3,8	1,3	2,9	3,2	3,0	3,2	3,9	4,9	4,9	4,8	5,1	4,7

Eldreomsorg

Teller 20 % av det samlede barometeret

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
BEMANNING: Andel ansatte med fagutdanning (10 % vekt innen sektoren)	4,3	4,8	4,1	4,9	4,0	78	87
BEMANNING: Tid med lege og fysioterapeut på sykehjem (10 %)	2,1	1,9	3,1	1,4	2,7	0,8	1,6
BEMANNING: Årsverk av ergoterapeut og geriatrisk sykepleier per 1.000 innb. over 80 år (10 %)	1,7	2,2	3,4	4,0	3,9	17	29
PROFIL: Hvor stor andel av de over 80 år med tjenester, får den hjemme? (10 %)	2,6	2,5	1,6	1,8	2,1	65	86
TILBUD: Gjennomsnittlig antall timer praktisk bistand i hjemmet (5 %)	4,9	4,4	5,2	5,1	5,1	15,0	18,1
TILBUD: Gjennomsnittlig antall timer hjemmesykepleie (5 %)	2,5	2,1	2,2	2,3	2,3	4,0	9,9
BEHOV: Andel av 67+ med bistand, som har stort omsorgsbehov (5 %)		6,0	6,0	5,3	4,8	12	8
HELSETILSTAND: Dødelighet i prosent av landsgjennomsnittet (100 = snittet) (10 %)	4,1	4,0	4,3	4,4	4,5	95	79
KORTTIDSPASSER: Gjennomsnittlig oppholdstid per plass, målt i dager (10 %)			4,7	4,7	5,3	20	12
SAMHANDLING: Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innb. (5 %)	6,0	5,3	1,0	1,0	1,0	538	0
ENEROM: Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc (5 %)	4,6	4,8	4,6	4,6	4,5	83	100
DEMENTE: Andel plasser til demente, mot antall over 80 år på sykehjem (5 %)	2,5	2,4	2,5	2,6	2,5	24	80
TRYGGHET: Trygghetsalarm per 1.000 hjemmeboende eldre over 80 år (5 %)	5,3	5,5	5,7	5,6	5,3	52	57
BRUKERE: System for brukerundersøkelser i hjemmetjenesten/institusjon (5 %)	3,5	5,2	6,0	6,0	6,0	6	6

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Hva forteller tallene?

Vi har gjort en del endringer i sektoren. Først og fremst har vi gått bort fra å belønne det å ha mange sykehjems plasser for gamle i seg selv. En omsorg hvor demente prioriteres og det for øvrig i hovedsak er en hjemmebasert tjeneste med ansatte med fagkompetanse, gir nå best plassering.

Nesten fire av fem ansatte har fagutdanning, det er litt bedre enn landsgjennomsnittet og nivået kommunen har ligget på de siste årene. Det er mer tid med lege og fysioterapeut på sykehjem enn året før, men nivået er lavt. Dekningen av geriatrisk sykepleier og ergoterapeut (sammenslått indikator) i kommunen er middels, ifølge årsverkstallene.

Elverum har ifølge tallene en veldig institusjonsbasert eldreomsorg. Om lag hver tredje over 80 som får pleie, bor på sykehjem. På sykehjemmene er en del rom ennå ikke moderne enerom. Andel plasser til

demente, målt mot hvor mange gamle som faktisk bor på sykehjem, er ganske lav. Dødeligheten i kommunen er litt under snittet, slik har det vært over tid. Dette er en usikker, men mulig indikator på de gamles helsetilstand. Et opphold på korttids plass varer i knapt tre uker, det er bra (korte opphold er bra). Det virker å være mangel på plasser: Veldig mange pasienter venter på sykehus på å komme tilbake til kommunen. Andelen som har fått trygghetsalarm er langt over landsgjennomsnittet (38 prosent).

De beste i landet

Plass	Kommune	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	PO13	PO14
1	Randaberg	2,1	6,0	5,0	6,0	4,0	4,3	3,2	5,1	5,8	6,0	4,4		3,6	6,0
2	Lindesnes	6,0	6,0	2,6	6,0	2,5	2,1	4,0	4,3	5,9	6,0	5,6	6,0		3,5
3	Hemne	4,0	2,7	5,2	6,0	2,7	1,8	5,6	4,0	5,2	6,0	6,0	6,0	5,8	6,0
4	Suldal	4,4	6,0	4,1	5,7	2,4	2,8		2,7	4,8	6,0	6,0	6,0	3,6	6,0
5	Øygarden	4,2	4,6	6,0	3,3	1,0	5,7		4,6	5,3	6,0	6,0	5,2	2,3	6,0
6	Lindås	4,9	3,7	3,5	3,4	2,2	6,0	4,5	6,0	5,9	4,8	5,6	2,4	4,2	6,0
7	Vinje	6,0	5,6	2,9	4,9	3,9	3,8	3,6	4,4	4,9	6,0	6,0	5,1	3,9	1,0
8	Nissedal	5,5	6,0	5,5	1,5	6,0	3,8		3,9		6,0	6,0	3,2	5,4	4,3
9	Tysvær	4,0	3,9	6,0	3,5	6,0	2,3	5,2	4,8	5,9	5,5	6,0	3,9	3,4	1,0
10	Lyngdal	5,3	6,0	2,2	5,4	5,2	3,2	1,8	3,3	5,0	6,0	6,0	5,3	3,9	3,5
11	Forsand	2,1		6,0	3,8	4,4	4,8		4,6		6,0	6,0	5,9	5,8	5,2
12	Klepp	5,1	3,8	3,9	3,3	4,9	3,1	5,7	5,6	4,6	5,4	6,0	4,5	4,1	1,8
13	Fjell	4,0	6,0	3,0	5,3	2,4	4,1	2,9	4,7	5,8	5,9	4,6	2,3	2,2	6,0
14	Bjugn	3,0	6,0	3,0	6,0	4,0	2,9	4,6	3,4	3,3	6,0	6,0		5,0	6,0
15	Førde	3,7	2,5	6,0	3,7	3,0	2,9	1,8	6,0	6,0	6,0	5,5	2,9	3,3	6,0

De beste i kommunegruppa

Plass	Kommune	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	PO13	PO14
13	Fjell	4,0	6,0	3,0	5,3	2,4	4,1	2,9	4,7	5,8	5,9	4,6	2,3	2,2	6,0
17	Askøy	1,9	6,0	5,0	2,7	2,0	6,0	4,8	4,8	5,1	4,5	6,0	4,7	3,5	4,3
21	Gjøvik	4,6	5,8	2,3	5,3	3,1	2,8	3,4	3,1	6,0	3,6	3,8	3,3	6,0	6,0
37	Harstad	3,7	3,5	5,0	4,1	1,7	3,8	3,1	4,4	6,0	4,9	5,0	4,1	4,2	3,5
50	Larvik	5,1	4,4	2,3	3,9	2,5	1,9	5,0	3,9	6,0	5,2	6,0	2,1	2,5	6,0
59	Karmøy	4,2	4,4	4,5	3,9	3,7	3,5	3,9	4,1	4,4	3,9	5,8	5,2	2,2	1,8
65	Grimstad	5,1	2,9	3,9	5,0	1,9	3,8	3,5	4,2	2,9	5,9	6,0	5,3	5,0	1,8
66	Moss	1,9	6,0	3,2	4,7	4,7	1,4	3,4	2,9	5,7	4,9	6,0	5,7	3,9	1,8
71	Nittedal	2,4	4,1	3,9	2,6	5,0	2,7	4,6	4,5	4,9	5,6	5,9	3,2	2,9	6,0
74	Sola	4,2	2,9	3,9	1,5	3,0	2,5	6,0	5,3	5,9	5,0	6,0	3,5	2,5	4,3

De beste i fylket

Plass	Kommune	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	PO13	PO14
44	Os (Hedm.)	6,0	3,2	2,3	2,9	6,0	3,6		5,0	1,4	6,0	6,0	6,0	4,6	6,0
114	Hamar	3,5	2,2	3,1	4,0	3,5	2,1	4,7	4,1	5,2	4,4	5,6	2,4	4,5	6,0
131	Elverum	4,0	2,7	3,9	2,1	5,1	2,3	4,8	4,5	5,3	1,0	4,5	2,5	5,3	6,0
148	Ringsaker	3,3	2,9	2,7	2,3	6,0	1,3	6,0	3,1	5,6	5,3	3,9	2,3	4,6	6,0
170	Grue	3,0	1,9	2,3	3,9	3,2	2,5	3,8	3,1	5,8	6,0	6,0	2,1	4,2	6,0
172	Eidskog	4,9	3,8	1,4	4,9	3,5	2,4	3,6	1,0	5,9	6,0	6,0	3,4	4,3	1,0
182	Åmot	5,5	2,7	1,8	2,0	1,6	3,7	5,1	1,6	5,5	6,0	5,4	3,5	3,7	6,0
188	Våler (Hedm.)	5,1	1,4	2,9	2,5	5,5	1,9	4,8	3,0	3,9	6,0	6,0	2,4	3,0	6,0
211	Rendalen	4,4	3,9	3,2	3,4	1,6	2,2		1,9		3,5	6,0	3,1	6,0	5,2
220	Alvdal	5,5	2,3	1,9	2,9	4,4	1,0		5,2		6,0	4,2	4,7	3,7	1,0

Barnevern

Teller 10 % av det samlede barometeret

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
ÅRSVERK: Stillinger med fagutdanning, per 1.000 barn 0-17 år (20 % vekt i sektoren)	1,6	1,7	2,6	2,6	2,7	4,3	7,6
FRISTBRUDD: Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd	2,3	2,2	3,5	3,0	3,6	30	0
FRISTBRUDD: Andel undersøkelser med behandlingstid over 3 mnd, snitt siste fire år (15 %)	1,2	1,0	1,5	2,0	2,3	40	6
UTARBEIDET PLAN: Andel barn med utarbeidet plan (7,5 %)	4,3	4,5	5,2	4,2	2,3	60	100
UTARBEIDET PLAN: Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år (7,5 %)	3,2	3,7	4,3	4,5	3,8	77	96
TILTAK I HJEMMET: Andel saker med tiltak i hjemmet (10 %)	3,9	3,4	3,3	4,1	3,6	49	76
TIDLIG INNSATS: Netto utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste (5 %)	2,0	2,3	2,9	2,6	2,4	8,5	17,8
SAKSBEHANDLING: Avsluttede undersøkelser, per årsverk knyttet til saksbehandling og adm. (5 %)			4,3	2,6	3,0	10,1	19,4
INTERNKONTROLL: Innført (10 %)	1,0	6,0	6,0	6,0	6,0	1	1
BRUKERPERSPEKTIV: Brukerundersøkelser siste fire år (5 %)	3,5	3,5	3,5	4,3	6,0	3	3

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Hva forteller tallene?

Nasjonalt: Bemanningen i barnevernet fortsetter å bli bedre, for tredje året på rad øker den betydelig. Det kan være en forklaring på at andelen fristbrudd har gått litt ned – fra 25 til 21 prosent det siste året. Det er også nå ganske få barn som mangler en utarbeidet plan.

Kommunen: Bemanningen i barnevernet i Elverum gikk litt opp i fjor, men er fortsatt litt lav målt mot resten av landet. Hver ansatt avslutter ikke spesielt mange saker i løpet av året. I fjor var det samtidig fristbrudd i tre av ti saker – men det er faktisk bra til å være Elverum. Hvordan komme ned på landsgjennomsnittet, i det minste?

Tre av fem barn med tiltak i barnevernet har en utarbeidet plan, kommunen ligger langt under landsgjennomsnittet (som er på 82 prosent). Andelen saker med tiltak i hjemmet er middels – den har ligget rundt 50 prosent de siste årene.

Vi sjekker hvor ofte de siste fire årene kommunen oppgir at den har hatt brukerundersøkelser. I Elverum er dette tydelig prioritert, ifølge statistikken.

Generelt: Hvis kommunen er med i et interkommunalt barnevernsamarbeid, er det viktig at rapporteringen likevel viser situasjonen for kommunens egne barn. Ellers blir det umulig for kommunen å vurdere om kvaliteten på det tjenesten leverer, er god nok.

De beste i landet

Plass	Kommune	BV1	BV2	BV3	BV4	BV5	BV6	BV7	BV8	BV9	BV10
1	Masfjorden	5,2	6,0	5,8	6,0	6,0	5,2	1,9	1,1	6,0	2,7
2	Verran	4,7	5,7	5,5	6,0	4,9	6,0		4,3	6,0	1,0
3	Hurdal	6,0	5,6	3,8	5,2	3,7	6,0		3,8	6,0	2,7
4	Lardal	3,9	5,6	6,0	6,0	5,8	3,2	1,8	2,7	6,0	6,0
5	Vang	5,8	4,5	3,6	5,4	5,7	6,0	6,0	1,9	6,0	1,0
6	Sørfold	4,4	6,0	5,5	6,0	5,9	4,3		2,0	6,0	1,0
7	Rennebu	2,7	5,7	6,0	6,0	6,0	5,7		3,3	6,0	2,7
8	Holtålen	3,1	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	2,8	1,8	6,0	1,0
9	Porsgrunn	4,7	5,7	5,2	4,8	5,5	3,7	1,6	3,6	6,0	4,3
10	Karlsøy	6,0	4,5	4,7	5,6	5,0	3,7	3,2	2,7	6,0	2,7
11	Naustdal	1,4	6,0	6,0	6,0	6,0	5,5		3,3	6,0	6,0
12	Randaberg	4,0	4,9	5,4	5,8	5,5	3,8	2,2	4,8	6,0	4,3
13	Nore og Uvdal	5,8	3,3	4,1	6,0	5,8	3,6	6,0	4,6	6,0	1,0
14	Sandefjord	1,8	6,0	6,0	5,9	6,0	3,5	2,3	5,5	6,0	6,0
15	Siljan	2,7	5,7	6,0	2,8	4,7	6,0	3,5	3,0	6,0	6,0

De beste i kommunegruppa

Plass	Kommune	BV1	BV2	BV3	BV4	BV5	BV6	BV7	BV8	BV9	BV10
9	Porsgrunn	4,7	5,7	5,2	4,8	5,5	3,7	1,6	3,6	6,0	4,3
14	Sandefjord	1,8	6,0	6,0	5,9	6,0	3,5	2,3	5,5	6,0	6,0
31	Nittedal	2,3	5,2	5,5	5,9	5,7	5,8	1,8	3,3	6,0	2,7
42	Larvik	2,7	5,9	6,0	4,9	4,7	3,1	1,7	3,6	6,0	4,3
55	Ski	2,8	5,4	5,9	3,6	4,6	4,8	1,7	2,7	6,0	2,7
57	Asker	4,2	4,9	3,9	5,0	4,6	3,1	2,3	2,0	6,0	6,0
65	Røyken	1,7	5,4	5,5	5,2	5,1	4,7	1,3	3,2	6,0	4,3
67	Horten	2,0	5,7	6,0	4,9	5,1	3,3	1,6	4,3	6,0	2,7
88	Lier	1,5	5,2	5,5	4,9	5,3	4,4	1,4	3,0	6,0	4,3
94	Moss	2,1	5,3	4,9	4,4	5,2	4,2	1,8	6,0	6,0	1,0

De beste i fylket

Plass	Kommune	BV1	BV2	BV3	BV4	BV5	BV6	BV7	BV8	BV9	BV10
26	Tynset	6,0	5,4	4,5	5,0	3,9	2,3	2,5	2,0	6,0	2,7
86	Rendalen	3,5	5,3	3,3	4,8	3,5	3,4	6,0	1,7	6,0	4,3
90	Sør-Odal	2,3	4,6	5,6	5,4	5,4	3,2	2,7	3,1	6,0	2,7
103	Os (Hedm.)	3,1	3,4	4,5	6,0	6,0	3,1	4,6	4,0	6,0	1,0
111	Løten	3,3	5,8	4,5	1,0	2,5	4,7	3,6	3,0	6,0	4,3
129	Åsnes	4,8	4,5	4,3	5,2	1,0	3,0	3,7	2,9	6,0	1,0
137	Nord-Odal	2,6	5,1	4,1	6,0	6,0	1,9	2,9	2,4	6,0	2,7
154	Eidskog	4,1	4,7	4,5	1,0	1,0	5,8	2,8	3,9	6,0	1,0
166	Stange	2,2	4,5	3,9	5,1	4,8	2,7	2,1	2,8	6,0	6,0
179	Grue	5,3	4,4	3,6	4,2	1,0	2,9	2,1	2,5	6,0	1,0

Barnehage

Teller 10 % av det samlede barometeret

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
BEMANNING (KB): Oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (20 %)	2,1	2,3	1,8	2,2	2,5	11 106	7 831
FAGUTDANNING (KB): Andel styrere og ledere med pedagogisk utdanning (20 % vekt innen sektoren)	5,7	6,0	5,8	5,7	6,0	100	100
FAGUTDANNING (KB): Assistenter i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning (20 %)	3,3	4,7	3,4	3,9	3,9	47	73
AREAL (KB): Leke- og oppholdsareal per barn (10 %)	2,2	1,8	1,8	1,9	1,8	5,9	11,5
KJØNN: Andel ansatte som er menn (10 %)	4,7	4,3	4,1	4,6	4,2	8,3	12,4
MINORITETSSPRÅKLIGE: Andel av minoritetspråklige barn som går i barnehage (15 %)	4,6	4,3	3,8	4,2	3,6	75	100
1-ÅRINGER: 1-åringer født etter 1.9. med barnehageplass som andel av 1-åringer med barnehageplass (5 %)				1,8	3,9	25	31

KB: Kommunale barnehager. Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Hva forteller tallene?

Nasjonalt: Andelen styrere og ledere med pedagogisk utdanning i kommunale barnehager øker. Det er forskjell mellom private og kommunale barnehager hva gjelder utdanningsnivå, de kommunale barnehagene er flinkere til å rekruttere folk med relevant og pedagogisk utdanning. De kommunale barnehagene er også større enn de private, og arealet økte marginalt i fjor. Dessuten ble bemanningen marginalt bedre, målt som oppholdstimer per årsverk. Her er også de kommunale barnehagene bedre enn de private, totalt sett. Samlet er bemanningen rundt 5 prosent bedre i de kommunale barnehagene. Det er fortsatt få menn som jobber i barnehagene – andelen var stabil på 8,7 prosent i fjor.

Kostnadene i barnehagene øker landet sett under ett, det henger nok sammen med litt bedre bemanning som også er bedre kvalifisert, og litt større plass. En statistikk som viser jevn framgang, er andelen barn med minoritetspråklig bakgrunn som går i barnehage. Denne øker med 2 prosentpoeng i året, og er nå på 75 prosent. Andelen er fortsatt godt under snittet (stabilt på 90 prosent).

Kommunen: Bemanningen i de kommunale barnehagene i Elverum er lav målt mot resten av landet. Slik har det vært over tid – men den ble om lag 3 prosent bedre i fjor. Alle styrere og ledere i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Nesten halvparten av alle assistenter i kommunale barnehager har også relevant utdanning, det er klart bedre enn landsgjennomsnittet (35 prosent).

Tre av fire minoritetspråklige barn går i barnehagen, ifølge tallene. Andelen har vært ganske stabil over tid og er på landsgjennomsnittet (75 prosent). Ulikt talletidspunkt for antall barn i barnehagen og minoritetspråklige barn i kommunen kan forstyrre statistikken.

Vi måler nå også hvor stor andel av 1-åringene i barnehage som er født etter 1. september, og dermed ikke har krav på plass. Beregningen er usikker, ettersom det er store lokale variasjoner i når på året barn blir født. I Elverum utgjør sent fødte 1-åringer en firedel av alle 1-åringer i barnehage, det er ganske mye.

De beste i landet

Plass	Kommune	BH1	BH2	BH3	BH4	BH5	BH6	BH7
1	Røyrvik	6,0	6,0	5,5	6,0	6,0	6,0	
2	Valle	4,6	6,0	6,0	5,3		6,0	
3	Bykle	5,8	6,0	5,8	6,0	2,7	4,2	
4	Sørfold	5,9	6,0	4,7	4,7	4,5	4,4	
5	Storfjord	4,3	6,0	3,5	4,7	5,8	6,0	
6	Rennebu	5,6	6,0	3,6	4,3		6,0	
7	Loppa	6,0	6,0	1,0	6,0	6,0	6,0	
8	Åmli	3,4	6,0	6,0	2,9	4,2	6,0	
9	Engerdal	5,9	6,0	6,0	3,4		2,7	
10	Iveland	4,6	6,0	5,5	2,4	3,2	6,0	
11	Dovre	3,9	6,0	6,0	3,4	5,4	4,0	
12	Jølster	2,5	6,0	4,2	6,0	6,0	6,0	
13	Lesja	6,0	6,0	5,2	2,0		4,4	
14	Grue	5,2	6,0	4,4	5,9	1,4	5,0	
15	Modalen	6,0	6,0	1,3	6,0		6,0	

De beste i kommunegruppa

Plass	Kommune	BH1	BH2	BH3	BH4	BH5	BH6	BH7
33	Haugesund	5,3	6,0	3,7	2,6	3,4	4,0	3,8
99	Hamar	2,5	6,0	3,0	2,1	5,5	4,7	3,1
101	Halden	1,8	6,0	5,7	2,1	4,2	2,5	4,1
116	Porsgrunn	2,2	6,0	4,3	1,4	4,5	3,7	4,2
122	Elverum	2,5	6,0	3,9	1,8	4,2	3,6	3,9
131	Larvik	2,3	6,0	2,6	2,6	5,4	3,5	5,9
141	Ullensaker	2,2	4,9	4,1	2,0	4,3	4,6	3,9
151	Gjøvik	1,5	6,0	4,1	2,3	4,2	4,1	2,9
173	Sarpsborg	1,6	6,0	4,0	1,4	5,6	2,9	4,5
179	Arendal	3,1	5,7	3,2	1,6	3,7	3,4	4,1

De beste i fylket

Plass	Kommune	BH1	BH2	BH3	BH4	BH5	BH6	BH7
9	Engerdal	5,9	6,0	6,0	3,4		2,7	
14	Grue	5,2	6,0	4,4	5,9	1,4	5,0	
17	Eidskog	2,9	6,0	4,1	3,8	6,0	6,0	
47	Løten	3,9	6,0	6,0	1,9	4,4	2,1	
50	Nord-Odal	4,0	6,0	2,5	3,3		6,0	
89	Åmot	2,8	6,0	2,8	3,2	4,9	4,5	
99	Hamar	2,5	6,0	3,0	2,1	5,5	4,7	3,1
105	Tynset	4,1	5,1	3,5	2,6	2,2	4,8	
108	Åsnes	1,9	6,0	4,2	1,5	2,5	6,0	
110	Tolga	3,3	3,6	4,2	1,5	4,3	6,0	

Teller 7,5 % av det samlede barometeret

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
LEGEDEKNING: Andel legeårsverk per 10.000 innbyggere (15 % vekt innen sektoren)	2,9	2,7	2,3	2,3	1,0	2,6	21,0
LEGEDEKNING: Ledig plass på fastlegelistene, andel av totalt antall plasser (5 %)	1,2	1,2	1,2	1,9	1,8	8	54
HELSEØSTER: Antall årsverk per 10.000 innbyggere under 5 år (10 %)	2,4	2,6	2,6	2,9	2,9	63	167
PSYKIATRISK SYKEPLEIER: Antall årsverk per 10.000 innbyggere (10 %)	2,1	2,1	2,7	2,7	2,7	4,7	13,5
INNLEGGELSER: Antall innleggelser på sykehus per 1.000 innbyggere (15 %)	2,6	3,2	3,5	3,2	3,4	209	123
SKOLEHELSE: Andel barn m fullført undersøkelse innen utgangen av 1. trinn (5 %)	6,0	6,0	1,0	6,0	6,0	100	100
HJEMMEBESØK: Andel hjemmebesøk, nyfødte innen to uker etter hjemkomst (5 %)	2,0	2,8	1,8	5,4	2,4	61	100
MEDISINBRUK: Diabetesmedisin, per 10.000 innbyggere (5 %)	2,6	2,4	2,4	2,5	2,5	32	20
MEDISINBRUK: Hjerter- og karmedisin, per 10.000 innbyggere (5 %)	1,9	1,9	2,0	2,0	1,9	160	118
MEDISINBRUK: Medisin psykiske lidelser (5 %)	2,5	2,4	2,4	2,4	2,6	135	90
MEDISINBRUK: Totalt alle legemidler (10 %)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,2	705	574
FOREBYGGING: Netto driftsutgifter forebygging, kr per innb - snitt tre år (10 %)	2,4	2,7	2,7	3,3	3,4	317	655

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Hva forteller tallene?

Nasjonalt: Legedekningen er stabil, og det samme er mengden ledige plasser på fastlegelistene. Oppdaterte tall for årsverk av andre grupper kommer først senere i år. Det er stor variasjon i innleggelser på sykehus, tallene her er oppskalert fra statistikk per 2. tertial. Fire av fem nyfødte har hjemmebesøk innen to uker, mens det nå er 95 prosent av alle barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn. Andelen her har økt klart det siste året.

Kommunen: Legedekningen i Elverum ble kraftig forverret i fjor, kan det være riktig? Det er lite ledig plass på fastlegelisten (6 prosent ledig kapasitet). Tilbudet av helsesøster og psykiatrisk sykepleie er et stykke under middels, viser årsverkstall (ikke oppdatert foreløpig) i kommunen.

Medisinbruken blant innbyggerne i kommunen er samlet sett meget høy. Det viser igjen i de tre spesifikke kategoriene vi også har tatt med i barometeret. Må det være slik, eller kan de få legene som er igjen i Elverum endre praksis? Antall innleggelser på sykehus er middels (målt per 2. tertial i fjor).

Alle elever har helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn, mens bare seks av ti nyfødte hadde hjemmebesøk innen to uker i fjor.

De beste i landet

Plass	Kommune	HE1	HE2	HE3	HE4	HE5	HE6	HE7	HE8	HE9	HE10	HE11	HE12
1	Balestrand	3,9	3,0	4,9	6,0	4,3	6,0	5,4	4,7	4,9	6,0	6,0	6,0
2	Bindal	6,0	4,4	6,0	6,0	3,9	6,0	6,0	3,4	3,8	4,6	4,8	4,0
3	Fyresdal	6,0	4,6	4,3	3,8	6,0	3,7	5,1	6,0	6,0	5,0	5,2	2,6
4	Ulvik	6,0	6,0	5,6	5,7	5,3	6,0	6,0	3,9	3,7	5,4	4,0	1,2
5	Hornindal	4,3	6,0	4,7	4,0	6,0	3,8	6,0	6,0	6,0	6,0	4,1	3,4
6	Bykle	6,0	3,4	5,5	1,0	6,0	3,8	3,0	3,6	4,4	5,2	6,0	6,0
7	Kvænangen	6,0	6,0	4,6	3,5	5,6	6,0	5,2	1,0	1,0	3,5	4,9	6,0
8	Sandøy	4,1	3,1	6,0	5,0	5,7	5,1	4,2	6,0	5,1	6,0	6,0	1,1
9	Fedje	6,0	6,0	6,0	1,0	2,5	6,0	6,0	5,2	2,1	6,0	6,0	6,0
10	Berlevåg	5,5	4,5	6,0	4,5	4,5	6,0	1,4	4,2	4,0	3,7	6,0	
11	Lesja	3,6	1,5	2,9	6,0	5,9	6,0	6,0	6,0	5,8	6,0	6,0	2,0
12	Modalen	6,0	2,9	6,0	6,0	6,0	6,0	3,0	3,0	3,8	2,5	5,0	1,0
13	Loppa	6,0	5,5	6,0	4,6	4,7	1,0	6,0	3,2	2,0	6,0	5,8	2,1
14	Lierne	5,2	2,5	1,0	6,0	4,8	6,0	6,0	3,1	2,6	5,6	5,3	6,0
15	Hjelmeland	3,8	5,9	2,3	4,7	6,0	5,5	4,6	6,0	3,3	4,0	6,0	

De beste i kommunegruppa

Plass	Kommune	HE1	HE2	HE3	HE4	HE5	HE6	HE7	HE8	HE9	HE10	HE11	HE12
115	Oppegård	2,3	1,1	2,8	2,7	6,0	6,0	4,5	5,1	4,8	4,2	2,6	3,0
133	Asker	1,0	1,8	3,9	2,7	4,3	4,3	5,2	6,0	5,8	3,8	3,0	4,6
188	Ski	1,8	1,3	2,9	2,9	5,0	6,0	5,7	4,4	4,0	3,6	1,9	3,3
190	Nøtterøy		1,5	3,1	3,5	4,4			5,2	5,4	3,0	2,5	1,4
211	Molde	2,0	1,2	1,0	4,5	4,2	5,7	5,3	5,0	5,9	3,2	2,4	2,6
223	Sola	1,8	1,9	2,6	2,0	6,0	6,0	1,5	4,8	4,1	4,3	2,8	2,0
231	Stjørdal	2,2	1,5	3,1	2,2	6,0	4,9	2,4	3,3	4,7	4,0	2,4	1,7
234	Lillehammer	3,0	1,4	3,3	1,7	3,9	3,7	5,0	5,7	5,5	3,0	2,6	1,8
238	Bodø	1,7	1,5	3,3	4,5	4,1	3,2	5,0	5,1	4,6	2,6	2,1	2,1
247	Horten	1,5	1,5	2,7	3,3	4,4	5,8	5,3	4,0	4,3	1,8	2,5	2,9

De beste i fylket

Plass	Kommune	HE1	HE2	HE3	HE4	HE5	HE6	HE7	HE8	HE9	HE10	HE11	HE12
98	Os (Hedm.)	3,8	2,6	4,1	2,8	4,4	2,1	6,0	6,0	4,9	5,1	3,6	1,0
99	Folldal	5,2	3,3	1,0	3,7	3,8	6,0	2,1	3,9	5,3	5,2	4,9	1,0
103	Engerdal	6,0	4,9	1,0	3,7	1,5	6,0	4,7	3,1	4,0	5,2	4,6	2,3
130	Tolga	4,0	4,0	4,0	2,2	2,3	2,3	3,7	1,8	5,1	6,0	4,5	4,2
139	Rendalen	3,8	4,5	4,5	3,0	4,4	5,7	5,1	3,9	3,4	1,8	2,5	1,0
183	Alvdal	2,8	2,6	2,6	1,0	4,4	4,0	6,0	3,7	4,7	5,1	3,4	2,9
201	Tynset	2,2	1,2	4,0	2,9	4,1	5,1	6,0	5,1	5,5	4,4	1,4	1,7
236	Stor-Elvdal	3,9	2,7	3,3	2,4	3,9	6,0	5,4	1,9	3,3	2,4	2,6	1,0
272	Stange	2,0	1,3	3,6	2,9	4,1	3,8	6,0	2,8	2,4	3,3	2,4	2,7
283	Løten	2,9	1,2	3,5	2,6	4,3	5,2	5,9	1,8	1,1	2,2	1,2	3,5

Sosialhjelp

Teller 7,5 % av det samlede barometeret

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
STØNADSTID: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 18 og 24 år (15 % vekt innen sektoren)	2,0	2,6	2,4	2,4	2,8	4,1	2,2
STØNADSTID: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 25 og 66 år (10 %)	1,4	2,0	1,7	1,4	1,0	5,9	2,3
STØNADSTID: Andel som går over 6 måneder på stønad (10 %)	1,8	2,2	2,4	1,9	1,3	41	13
ØKONOMI: Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde (10 %)	1,1	1,2	1,5	2,2	3,7	41	24
AKTIVITET: Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av de som går over 6 mnd på sosialhjelp (10 %)	1,4	2,0	2,0	2,9	1,9	16	58
ØKONOMISK RÅDGIVNING: Brukere som får gjeldsråd, som andel av langtidsmottakere (10 %)	1,4	1,7	1,5	1,5	1,2	47	390
BOLIG: Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget (10 %)	4,4	5,0	6,0	4,9	3,2	64	100
INDIVIDUELL PLAN: Brukere som har individuell plan, som andel av langtidsmottakere (5 %)	1,7	1,8	1,5	1,9	1,6	12	72
FOREBYGGING: Netto driftsutgifter til veiledning og sosialt forebyggende arbeid per mottaker (5 %)	1,5	2,1	1,9	1,8	1,5	16 995	72 514
KUNDEKONTAKT: Telefontid for brukere, timer per uke (5 %)	5,8	4,4	3,8	6,0	6,0	37,5	37,5
KRISESENTER: Netto utgifter til krisesenter, per innbygger (10 %)		3,9	1,0	3,4	3,1	67	150

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Hva forteller tallene?

Nasjonalt: Det ble flere sosialhjelpsmottakere i fjor. Samtidig ble det klart flere som går lenge på sosialhjelp; andelen som fikk støtte mer enn 6 måneder i fjor økte med over 5 prosent. Bruken av individuell plan har gått betydelig ned; antallet som har en slik plan har falt med nærmere 20 prosent på ett år.

Kommunen: Stønadstiden falt litt for den yngste gruppa i fjor, men økte samtidig kraftig for de eldste. Knappt noen kommune har så lang stønadstid for de over 25 år. Nå går fire av ti går mer enn 6 måneder på stønad, det er langt høyere andel enn i normalkommunen (få er bra). Av dem som går på stønad, har fire av ti denne som en hovedinntektskilde – det er færre enn før og omtrent middels.

Det er særlig gruppa av langtidsmottakere vi måler mot; både gjeldsrådgivning, kvalifiseringsstønad og individuell plan er sett opp mot langtidsmottakere. Andelen som får kvalifiseringsstønad faller, det gjør også andelen som får økonomisk rådgivning og har en individuell plan.

Vi måler fra i år også innsatsen hva gjelder krisesenter, målt som pengebruk. I Elverum var pengebruken i fjor middels – og på samme nivå som året før.

De beste i landet

Plass	Kommune	SOS1	SOS2	SOS3	SOS4	SOS5	SOS6	SOS7	SOS8	SOS9	SOS10	SOS11
1	Øksnes	5,7	6,0	6,0	2,4	6,0	6,0	6,0	6,0	3,2	1,0	3,5
2	Bjerkreim	5,5	6,0	6,0	6,0		6,0	6,0		2,2	6,0	1,2
3	Vanylven	5,5	6,0	6,0	2,8	6,0	4,1	6,0		1,5	6,0	2,3
4	Marnardal	6,0	4,4	5,3	4,6		6,0	4,6		2,4	6,0	3,1
5	Ibestad	4,2	5,1	6,0	6,0		4,8	5,0		2,1	6,0	3,7
6	Skjervøy	5,7	5,8	6,0	5,1	6,0		3,3		1,0	6,0	2,6
7	Midsund	6,0	3,8	4,5	6,0		1,6	6,0		3,3	6,0	4,9
8	Folldal		5,6	6,0	6,0			6,0		3,7	6,0	3,2
9	Ørland	5,3	5,7	6,0	2,8	5,2	5,3	3,8		3,0	6,0	2,5
10	Søndre Land	6,0	4,1	4,5	6,0					5,2	6,0	4,0
11	Nesna	5,0	4,7	5,3	4,2		3,3	6,0		2,3	6,0	5,1
12	Sør-Fron	4,2	5,1	6,0	4,8	4,7	6,0			2,7	6,0	2,9
13	Torsken	6,0	6,0		3,6			3,4		3,6	6,0	6,0
14	Østre Toten	4,7	4,4	5,3	4,8	6,0		4,7		2,1	6,0	3,6
15	Sømna	6,0	4,8	6,0	3,0		2,3			5,3	6,0	5,3

De beste i kommunegruppa

Plass	Kommune	SOS1	SOS2	SOS3	SOS4	SOS5	SOS6	SOS7	SOS8	SOS9	SOS10	SOS11
116	Kongsberg	4,3	3,7	4,7	2,8	1,0		4,7	1,3	2,3	6,0	6,0
143	Røyken	3,8	3,3	3,7	3,4	3,8		4,3	3,1	2,2	6,0	2,7
151	Bodø	3,7	2,7	3,2	2,4	3,4		3,9		2,6	6,0	4,9
158	Stjørdal	4,2	4,4	5,0	2,4	3,5		3,7	1,8	3,3	6,0	1,0
172	Lørenskog	4,5	3,1	3,2	2,2	4,0		3,6		2,7	4,8	2,6
178	Kristiansund	3,5	3,7	3,9	2,4	2,1	1,1	4,6		3,1	6,0	4,8
189	Oppegård	3,7	2,6	2,8	1,5	4,0	1,5	5,0	5,2	4,0	4,8	3,9
190	Molde	2,3	2,7	2,7	3,1	1,1		5,1	2,1	6,0	6,0	4,9
212	Askøy	4,3	3,4	4,2	3,4	2,3	2,1	4,5	1,2	2,2	6,0	2,0
219	Moss	2,3	2,6	2,4	4,5	2,2		4,5	1,7	2,0	6,0	4,6

De beste i fylket

Plass	Kommune	SOS1	SOS2	SOS3	SOS4	SOS5	SOS6	SOS7	SOS8	SOS9	SOS10	SOS11
8	Folldal		5,6	6,0	6,0			6,0		3,7	6,0	3,2
25	Alvdal	5,5	4,4	6,0	3,7		3,8	5,4		2,0	6,0	3,1
49	Rendalen	5,3	5,6	5,8	1,0			6,0		1,6	6,0	3,1
127	Tolga	5,5	3,3	4,5	2,0			2,1		4,2	6,0	3,1
128	Våler (Hedm.)	2,3	4,3	4,5	4,1			6,0	1,6	1,5	6,0	3,1
154	Engerdal	5,8	1,9	1,9	5,8		1,6		5,0	2,1	6,0	2,0
161	Sør-Odal	3,2	3,8	3,7	2,8	1,9		4,3		1,7	6,0	4,7
173	Stor-Elvdal	5,2	3,4	3,7	1,7			2,9		1,0	4,8	3,1
203	Nord-Odal	2,5	3,4	3,5	4,6	1,2	1,0	5,7	2,4	1,9	6,0	4,8
226	Åmot	3,5	4,0	4,4	3,1	1,5	1,8			1,3	6,0	3,3

Teller 2,5 % av det samlede barometeret

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
PRIORITERING: Netto driftsutgifter til kultur, andel av totale netto driftsutg (15 % vekt innen sektoren)	3,3	3,3	2,9	3,3	3,2	3,9	6,5
IDRETT: Netto driftsutgifter til idrett per innbygger (10 %)	2,3	3,9	1,2	2,1	2,6	194	619
BARN OG UNGE: Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge (10 %)	3,1	3,8	4,1	4,4	4,6	1 912	2 625
BIBLIOTEK: Netto utgifter til bibliotek, per innbygger (10 %)	1,5	1,0	1,0	1,1	1,0	177	680
BIBLIOTEK: Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (10 %)	1,6	1,8	2,0	2,0	2,0	3,3	9,3
BIBLIOTEK: Besøk i folkebibliotek per innbygger (5 %)	2,7	3,0	3,1	2,9	2,9	4,0	8,9
KINO: Kinobesøk per innbygger (5 %)	4,6	4,6	3,6	3,9	3,8	2,2	3,9
SYSSELSATTE: Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning) (10 %)				6,0	4,8	10,2	13,0
MUSIKKSKOLE: Antall timer per elev (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning) (5 %)				1,0	1,8	2,3	8,8
MUSIKKSKOLE: Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole (10 %)	2,3	2,6	2,4	2,2	2,7	24	55
FRITIDSSENTER: Antall besøk i året, per innbygger 6-20 år (5 %)	1,5	1,5	1,1	1,1	1,1	0,7	12,3
FRIVILLIGE: Driftstilskudd til lag og foreninger, per innbygger (5 %)	2,1	2,5	2,7	2,1	2,7	124	354

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Hva forteller tallene?

Nasjonalt: 3,8 prosent av netto driftsutgifter i kommunene går til kultur. Andelen har vært veldig stabil de siste årene. Vi ser en vridning av pengebruken i retning av idrettsanlegg, som er den delen hvor utgiftene øker mest. Samtidig faller utgiftene til annen idrett. I de foreløpige tallene mangler statistikk fra biblioteket, her har vi brukt 2013-tallene inntil de nye foreligger. Kinobesøket falt vesentlig i fjor og er nå på sitt laveste nivå per forestilling i nyere tid. Telemarksforskning lager Norsk kulturindeks, som vi henter enkelte nøkkeltall fra – blant annet antall timer per elev i musikk- og kulturskole. Andelen som går på musikk- og kulturskole falt klart i fjor, og er nå på 14,1 prosent.

Kommunen: 3,9 prosent av netto driftsutgifter gikk til kultur i Elverum i fjor, det er litt mer enn tidligere. I barometeret er det fire indikatorer som måler pengebruk per innbygger. Blant disse er det utgifter til tilbud for barn og unge hvor Elverum utmerker seg klart mest.

Andelen elever som går på musikkole er litt under middels og ganske stabil. Antall timer per elev har blitt langt flere, ifølge Norsk kulturindeks. Kommunen har relativt mange kulturarbeidere, noe som kan skyldes at mediene regnes med her.

Kommunen har fritidssenter, men det er nesten ikke brukt i det hele tatt.

De beste i landet

Plass	Kommune	KUL1	KUL2	KUL3	KUL4	KUL5	KUL6	KUL7	KUL8	KUL9	KUL10	KUL11	KUL12
1	Bykle	6,0	6,0	6,0	5,9	6,0	6,0	3,6	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
2	Tokke	6,0	3,3	4,7	5,5	5,0	4,6	2,0	6,0	5,3	5,9	2,6	6,0
3	Utsira	6,0	1,0	6,0	6,0	6,0		2,5	4,5	6,0	6,0	6,0	3,5
4	Ål	5,2	6,0	2,8	5,1	3,6	6,0	5,6	6,0	5,3	5,8	1,0	5,8
5	Aurland	4,8	6,0	4,5	6,0	3,6	3,9	2,1	4,4	5,7	6,0	6,0	3,7
6	Sirdal	6,0	6,0	6,0	4,1	4,5	2,3	2,9	4,1	4,0	6,0	2,0	4,4
7	Modalen	6,0	3,1	2,4	6,0	6,0	6,0	2,9	2,7	5,7	5,1	6,0	5,7
8	Fyresdal	6,0	3,9	6,0	5,7	6,0	4,2	2,2	1,4	5,6	4,0	6,0	3,6
9	Tinn	6,0	6,0	4,9	5,1	5,0	2,6	3,5	5,0	3,5	2,3	2,0	5,6
10	Eidfjord	6,0	6,0	6,0	4,9	1,1	1,0	2,5	2,7	6,0	6,0	6,0	3,5
11	Suldal	5,9	4,3	4,1	4,5	4,8	3,1	2,6	6,0	6,0	4,0	1,0	2,2
12	Namsskogan	4,3	6,0	6,0	4,6	3,4	2,4		1,8	6,0	6,0	2,8	3,0
13	Stor-Elvdal	5,3	4,1	6,0	3,2	3,2	6,0	1,9	2,1	4,5	6,0	3,9	4,1
14	Tydal	6,0	2,0	5,5	6,0	5,6		1,4	1,4	1,0	5,7	2,9	5,4
15	Skjåk	5,3	2,3	4,1	5,6	5,4	3,5	1,1	4,6	4,4	6,0	1,8	2,0

De beste i kommunegruppa

Plass	Kommune	KUL1	KUL2	KUL3	KUL4	KUL5	KUL6	KUL7	KUL8	KUL9	KUL10	KUL11	KUL12
57	Hamar	4,3	4,7	2,3	3,5	4,8	3,3	6,0	5,4	1,5	1,2	1,0	1,8
82	Larvik	4,0	4,4	1,9	2,1	4,0	3,1	3,8	2,9	1,8	3,8	1,2	6,0
103	Lillehammer	2,9	1,3	3,1	3,6	2,9	5,5	6,0	6,0	1,9	1,8	1,1	2,7
113	Kongsberg	2,8	5,9	3,5	2,0	3,4	3,5	3,5	2,8	2,2	1,6	1,6	3,9
127	Asker	4,3	2,0	2,4	2,6	4,4		3,4	4,2	1,9	1,8	1,1	2,9
128	Steinkjer	2,5	3,1	3,2	2,5	3,5	2,6	4,5	4,0	1,7	2,0		
133	Rana	3,4	2,1	3,5	2,1	2,5		4,1	5,6	2,7	1,3	1,7	2,8
135	Tønsberg	2,4	1,9	2,3	1,7	6,0	4,7	6,0	5,2	1,0	1,2	1,0	2,7
147	Elverum	3,2	2,6	4,6	1,0	2,0	2,9	3,8	4,8	1,8	2,7	1,1	2,7
150	Sola	4,1	2,3	4,2	1,7	3,4	3,3		2,3	2,1	2,4	2,1	1,9

De beste i fylket

Plass	Kommune	KUL1	KUL2	KUL3	KUL4	KUL5	KUL6	KUL7	KUL8	KUL9	KUL10	KUL11	KUL12
13	Stor-Elvdal	5,3	4,1	6,0	3,2	3,2	6,0	1,9	2,1	4,5	6,0	3,9	4,1
21	Rendalen	3,3	1,2	5,2	5,7	6,0	3,7		2,4	5,5	5,2		
46	Tolga	3,7	1,0	2,0	3,4	6,0	5,3		3,5	6,0	6,0	1,3	1,3
50	Os (Hedm.)	3,4	2,2	3,2	2,9	5,2	3,5		2,1	5,6	6,0	3,3	2,2
57	Hamar	4,3	4,7	2,3	3,5	4,8	3,3	6,0	5,4	1,5	1,2	1,0	1,8
99	Alvdal	3,8	1,5	1,1	4,6	4,9	5,2	2,3	2,0	2,9	4,2		2,0
101	Folldal	2,1	1,5	2,3	3,6	5,4	3,9	2,3	2,0	6,0	6,0	2,1	1,7
139	Tynset	2,4	2,2	1,2	2,9	5,3	6,0	3,9	3,3	2,4	3,3	1,2	1,6
147	Elverum	3,2	2,6	4,6	1,0	2,0	2,9	3,8	4,8	1,8	2,7	1,1	2,7
183	Åmot	3,0	2,5	3,4	2,7	3,6	3,5	4,1	1,7	1,6	2,3	2,7	1,1

Teller 10 % av det samlede barometeret

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
DRIFTSRESULTAT: Korrigert netto driftsresultat siste år (10 % vekt innen sektoren)	3,2	2,6	1,0	1,5	2,4	-2,1	4,3
DRIFTSRESULTAT: Korrigert netto driftsresultat siste fire år (20 %)	2,8	2,5	1,4	1,3	1,0	-2,7	4,1
DISPOSISJONSFOND: I prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	3,5	3,3	2,2	2,1	1,4	-1,1	23,5
NETTO LÅNEGJELD: I prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	3,6	3,4	2,7	2,8	3,0	82	28
ENDRING LÅNEGJELD: Endring i prosentpoeng siste fire år (5 %)	2,0	3,9	2,6	2,5	2,6	16	-18
NETTO FINANSUTGIFTER: I prosent av brutto driftsinntekter, eksklusive avdrag (5 %)	2,1	2,4	2,2	3,0	3,3	0,1	-2,7
INVESTERINGER: I prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	4,3	3,9	2,6	4,0	3,6	14,4	2,7
INVESTERINGER: Snitt siste fire år, som andel av brutto driftsinntekter (10 %)	3,9	4,3	3,7	3,3	3,1	14,6	4,6
LÅN: Andel av investeringene som finansieres med lån, siste fire år (5 %)	2,5	1,4	1,3	2,2	3,1	52	-1
PREMIEAVVIK: Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	1,7	1,9	2,2	2,8	3,0	7,0	0,1

Årstillene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Hva forteller tallene?

Netto driftsresultat er korrigert slik:

Netto driftsresultat – netto premieavvik – momskompensasjon for investeringer (t.o.m 2013) – avsetning til bundne fond + bruk av bundne fond = Korrigert netto driftsresultat

Premieavvik på pensjon og momskompensasjon gir stort sett en kunstig forbedring av resultatet. Korrigert netto driftsresultat gir dermed et riktigere bilde av den underliggende driften, men dette er ikke perfekt.

Nasjonalt: Netto driftsresultat ble langt svakere i fjor enn året før. Mye forklares ved at kompensasjon for merverdiavgift på investeringer er fjernet fra driftsregnskapet. Vi korrigerer netto driftsresultat for flere elementer for å få et klarere bilde på hvordan den ordinære driften har vært. Vi fjerner premieavvik og avsetning til bundne fond – men legger så til bruken av bundne fond. For enkelte kommuner har dette vesentlig betydning enkelte år. Det korrigerede resultat gir derfor et bedre bilde på om selve driften er bærekraftig økonomisk. Korrigert netto driftsresultat for landet ble på 0,3 prosent. Netto lånegjeld – som inkluderer selvkostområder – har vokst videre til knapt 74 prosent av brutto driftsinntekter; det høyeste nivået noensinne. Vi bruker ikke nøkkeltallet arbeidskapital i barometeret, men det er interessant å

registrere at den faller. Disposisjonsfondet har sluttet å vokse, og i de fleste kommuner er nå det oppsamlete premieavviket i balansen større enn disposisjonsfondet.

Kommunen: For sjuende året på rad viser korrigert netto driftsresultat et minus. Noen år er det mulig å redde seg inn ved hjelp av regnskapsteknikk – men generelt må den underliggende driften gå med et lite overskudd. Nå er det også ryggen mot veggen: Disposisjonsfondet er tomt og det må kuttes i utgifter.

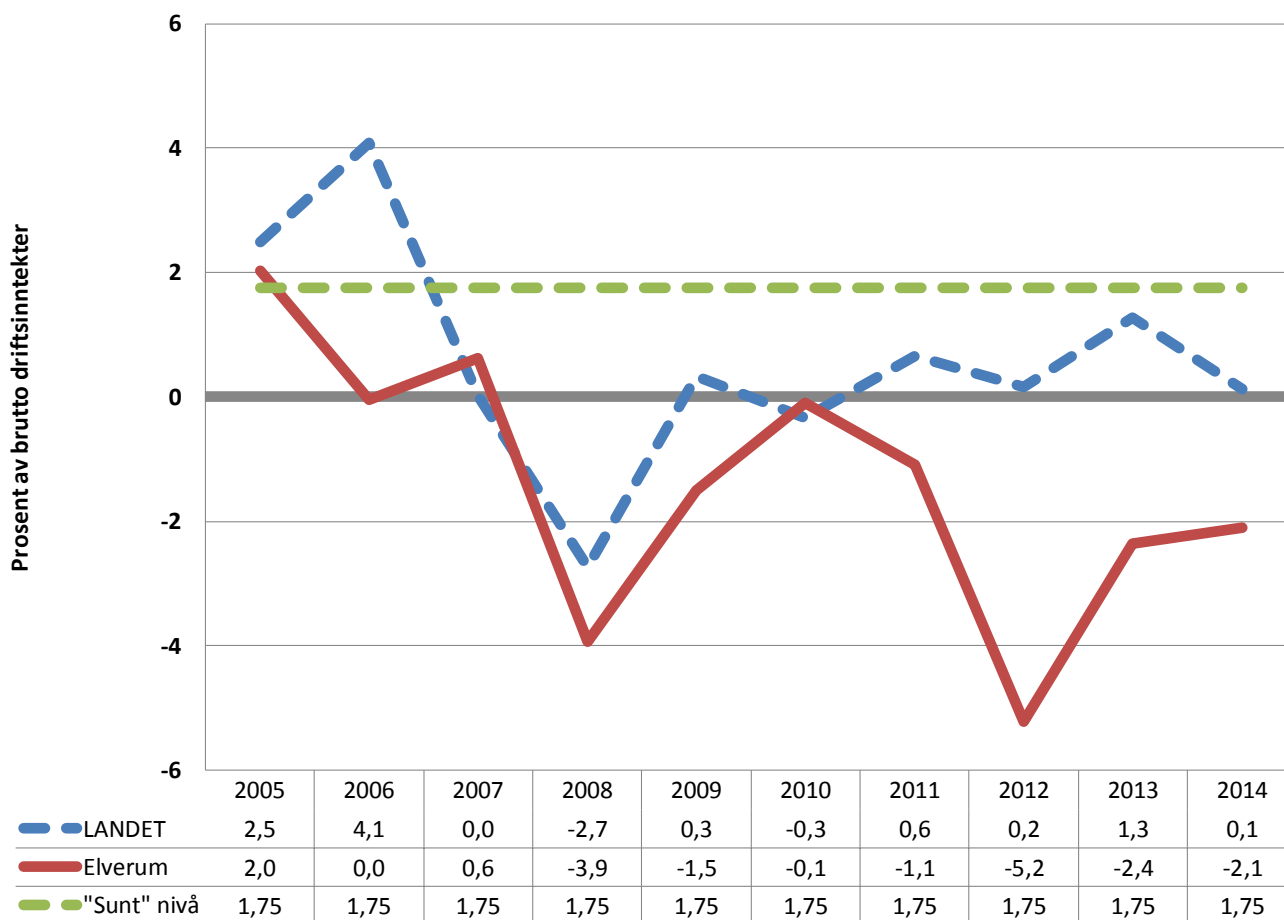
Et positivt trekk er at gjeldsgraden ikke lenger øker som før. Målt mot fire år tidligere har veksten vært voldsom, men de to siste årene har den stabilisert seg på drøyt 80 prosent av brutto driftsinntekter. Det er uproblematisk å håndtere. Netto finans, før avdrag, kostet kommunen bare 0,1 prosent av brutto inntekter i fjor – to år tidligere var kostnaden 1,5 prosent.

Mer om korrigert netto driftsresultat

Netto driftsresultat er det viktigste nøkkeltallet i kommunesektoren. Det er både KS og staten enige om. Men dessverre har netto driftsresultat blitt kraftig forstyrret i mange år. I realiteten har netto driftsresultat vært for høyt, sukret av kunstige inntekter som kommunen ikke burde bruke til drift: Momskompensasjon på investeringer og premieavvik på pensjon.

Kommunal Rapport korrigerer derfor netto driftsresultat nettopp for disse to faktorene, samt avsetninger til og bruk av bundne fond. Slik har korrigert netto driftsresultat vært i kommunen de siste ti årene – målt mot landet for øvrig og mot det antatt sunne nivået:

Korrigert netto driftsresultat

De beste i landet

Plass	Kommune	ØK1	ØK2	ØK3	ØK4	ØK5	ØK6	ØK7	ØK8	ØK9	ØK10
1	Bykle	6,0	6,0	6,0	6,0	5,5	6,0	5,9	4,3	6,0	5,7
2	Modalen	6,0	6,0	5,3	6,0	5,5	3,5	5,2	6,0	5,5	4,3
3	Rømskog	4,5	5,2	6,0	6,0	5,4	6,0	5,3	5,8	6,0	4,8
4	Engerdal	6,0	6,0	4,8	6,0	4,9	5,4	4,8	5,0	3,6	6,0
5	Eidfjord	6,0	6,0	6,0	6,0	4,1	5,4	4,1	4,8	3,6	4,7
6	Marnardal	5,4	6,0	6,0	4,0	6,0	6,0	3,7	4,6	5,1	5,5
7	Sandefjord	5,1	6,0	6,0	6,0	4,8	5,9	5,1	5,5	4,5	1,9
8	Suldal	6,0	6,0	6,0	5,9	4,7	5,1	2,9	3,8	3,3	4,8
9	Skjåk	4,0	6,0	4,0	6,0	4,6	6,0	5,0	3,7	5,6	5,1
10	Agdenes	5,8	6,0	6,0	6,0	4,5	5,5	1,7	3,4	3,9	5,3
11	Hattfjelldal	6,0	6,0	1,0	6,0	6,0	5,7	5,2	5,3	2,2	4,7
12	Åseral	6,0	6,0	6,0	4,9	2,0	6,0	5,4	1,8	3,5	6,0
13	Gulen	4,4	6,0	4,9	5,7	4,3	4,3	5,3	5,1	1,0	5,4
14	Trøgstad	5,3	5,1	5,5	5,7	5,2	3,9	5,5	6,0	3,7	2,7
15	Forsand	4,9	4,6	6,0	5,3	5,8	6,0	4,7	4,9	5,0	2,4

De beste i kommunegruppa

Plass	Kommune	ØK1	ØK2	ØK3	ØK4	ØK5	ØK6	ØK7	ØK8	ØK9	ØK10
7	Sandefjord	5,1	6,0	6,0	6,0	4,8	5,9	5,1	5,5	4,5	1,9
60	Ringsaker	3,5	4,5	5,6	4,5	3,7	4,3	3,4	3,7	1,8	5,1
66	Røyken	4,9	4,6	2,8	5,7	2,7	2,8	5,3	5,5	2,1	2,7
71	Asker	5,8	5,4	5,3	2,5	3,7	3,3	2,3	2,4	2,9	5,2
72	Nittedal	3,3	3,8	3,9	5,1	5,0	3,5	4,5	4,5	2,6	3,7
80	Gjøvik	3,6	3,5	4,1	4,4	4,5	4,5	5,1	5,1	2,0	2,9
102	Horten	3,9	3,8	2,6	3,7	3,6	2,2	4,6	4,1	2,5	6,0
117	Ringerike	3,0	2,9	2,7	5,2	4,8	4,2	5,7	6,0	1,0	1,9
135	Lørenskog	4,6	3,2	2,8	1,2	6,0	1,0	5,0	3,3	3,6	6,0
136	Steinkjer	2,2	2,7	2,7	4,8	5,2	2,3	5,3	5,0	2,8	3,3

De beste i fylket

Plass	Kommune	ØK1	ØK2	ØK3	ØK4	ØK5	ØK6	ØK7	ØK8	ØK9	ØK10
4	Engerdal	6,0	6,0	4,8	6,0	4,9	5,4	4,8	5,0	3,6	6,0
44	Løten	3,4	4,0	5,2	4,0	4,6	4,1	5,7	5,7	1,0	5,0
60	Ringsaker	3,5	4,5	5,6	4,5	3,7	4,3	3,4	3,7	1,8	5,1
77	Eidskog	2,3	4,1	3,4	3,3	6,0	1,6	5,9	5,9	6,0	2,7
81	Stange	3,6	3,7	5,0	3,8	4,8	3,0	5,0	4,9	2,8	2,9
84	Rendalen	3,5	5,1	4,9	4,5	3,8	2,8	3,8	5,3	1,5	1,7
93	Trysil	6,0	4,1	4,4	3,1	4,9	2,1	4,1	4,5	3,3	1,6
115	Alvdal	4,1	3,7	3,0	4,8	3,5	2,7	2,7	4,0	2,2	5,1
138	Sør-Odal	2,3	3,5	2,1	3,2	6,0	1,0	5,9	6,0	2,4	3,1
148	Stor-Elvdal	3,4	2,8	2,1	4,3	5,1	2,2	5,3	5,7	2,5	2,4

Kostnadsnivå

Teller 5 % av det samlede barometeret

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
GRUNNSKOLE: Korrigerte netto utgifter til grunnskolesektoren (inkl SFO), 1.000 kr per innbygger (30 %)	4,9	5,0	4,6	4,9	5,5	11,7	11,3
PLEIE OG OMSORG: Korrigerte netto utgifter til pleie og omsorg, 1.000 kr per innbygger (35 %)	5,5	5,7	5,4	5,2	4,2	15,9	13,0
BARNEHAGE: Korrigerte netto utgifter per barn i barnehage, 1.000 kr per innbygger (15 %)	5,4	5,1	5,5	5,2	5,3	7,5	7,0
BARNEVERN: Korrigerte netto utgifter per barn med tiltak i barnevernet, 1.000 kr per innbygger (5 %)	5,0	4,8	4,6	4,9	4,7	1,6	1,0
SOSIALTJENESTE: Korrigerte netto utgifter per innbygger, 1.000 kr per innbygger (5 %)	3,1	3,4	3,2	2,8	3,1	2,8	1,0
KOMMUNEHELSE: Korrigerte netto utgifter per innbygger, 1.000 kr per innbygger (5 %)	4,4	4,4	4,3	4,1	4,6	2,2	1,7
ADMINISTRASJON: Korrigerte netto utgifter per innbygger, 1.000 kr per innbygger (5 %)	4,6	4,2	4,4	5,0	3,7	4,3	2,8

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Hva forteller tallene?

Indikatoren er omarbeidet i årets barometer. Tidligere har vi hatt en tilnærming som nok har vært vanskelig å forstå. Nå er det enkelt: Vi ser på kostnaden per innbygger, justert for utgiftsbehovet. Da får vi sammenliknbare tall som viser hvor mye dyrere eller billigere kommunen driver, målt mot andre.

I denne sektoren er vektene satt ut fra samlet kostnad, men i avrundet form. Det er dermed pleie og omsorg (35 %) og grunnskole (30 %) som i veldig stor grad utgjør de store forskjellene i kostnadene samlet.

Kostnadene økte i fem av sju sektorer i Elverum i fjor, etter at vi har tatt hensyn til prisstigningen i kommunal sektor. Særlig kostnadene innen pleie og omsorg og administrasjon økte kraftig. Det siste kan både skyldes styrking av staben – noe som kan være nødvendig – men også at ikke alle utgifter blir ført ut mot tjenestene og dermed blir undervurdert.

Grunnskolen blir stadig billigere, her har kommunen kuttet 1.000 kroner per innbygger på to år og er nå nær de aller billigste. Derimot har kostnaden i pleie og omsorg økt med over 15 prosent per innbygger på ett år. Er det mulig å få en mer hjemmebasert omsorg, som også vil være rimeligere?

Særlig sosialtjenesten ligger Elverum høyt i kostnad målt mot resten av landet. Det henger sammen med lang stønadstid.

Hvor mye kan kommunen spare?

Ikke alle kan drive billigere enn gjennomsnittet – og det er helt i orden å drive dyrere enn andre, men kommunestyret må vite *hvorfor* driften er dyr og bør helst ha et ønske om at det skal være slik. Husk at vi her justerer for ulikheter mellom kommunene. Gitt at kostnadsnøkklene i inntektssystemet fungerer, vil ordinære forskjeller mellom kommunene bli fanget opp i justeringen. Men i enkelte kommuner kan det være særskilte problemstillinger som påvirker bildet.

Hva kan kommunen i teorien spare?	Kommunens nøkkeltall	De billigste i landet	Den 100. billigste	Potensial mot billigste	Potensial mot nr 100
	1.000 kr/innb	KB 2015	KB 2015	mill kr	mill kr
GRUNNSKOLE: Korrigerte netto utgifter til grunnskolesektoren (inkl SFO), 1.000 kr per innbygger (30 %)	11,7	11,3	12,1	9,0	0,0
PLEIE OG OMSORG: Korrigerte netto utgifter til pleie og omsorg, 1.000 kr per innbygger (35 %)	15,9	13,0	15,0	61,4	20,0
BARNEHAGE: Korrigerte netto utgifter per barn i barnehage, 1.000 kr per innbygger (15 %)	7,5	7,0	7,6	11,0	0,0
BARNEVERN: Korrigerte netto utgifter per barn med tiltak i barnevernet, 1.000 kr per innbygger (5 %)	1,6	1,0	1,5	13,8	2,7
SOSIALTJENESTE: Korrigerte netto utgifter per innbygger, 1.000 kr per innbygger (5 %)	2,8	1,0	1,7	36,6	23,2
KOMMUNEHELSE: Korrigerte netto utgifter per innbygger, 1.000 kr per innbygger (5 %)	2,2	1,7	2,0	11,9	4,4
ADMINISTRASJON: Korrigerte netto utgifter per innbygger, 1.000 kr per innbygger (5 %)	4,3	2,8	3,4	30,7	18,6
SUM (i millioner kroner)	46,1	37,7	43,2	174,4	68,9

Dette regnestykket viser at Elverum kan spare mellom rundt 70 og 175 millioner kroner, alt etter hvor høyt lista legges. Husk at dette er et teoretisk regnestykke, det kan være faktorer som er vanskelig å fange opp. I tillegg kan det være politisk ønskelig å drive dyrere enn andre, fordi man ønsker å levere høyere kvalitet eller mer omfattende tjenester enn det som er normalt. Likevel gir dette *et bilde* på innsparingspotensialet.

De beste i landet

Plass	Kommune	ENH1	ENH2	ENH3	ENH4	ENH5	ENH6	ENH7
1	Enebakk	5,8	6,0	5,5	4,5	5,2	5,2	4,1
2	Øvre Eiker	5,7	6,0	5,3	4,1	4,3	5,2	5,6
3	Os (Hord.)	5,7	5,6	5,3	5,8	4,7	5,2	5,8
4	Stranda	5,3	6,0	6,0	5,7	5,7	4,4	3,5
5	Eidsvoll	6,0	5,5	5,5	4,5	4,3	5,3	5,3
6	Sande (Vestf.)	5,7	6,0	5,1	4,0	4,5	5,3	3,8
7	Skaun	5,7	5,7	4,6	5,0	5,0	5,3	5,1
8	Aurskog-Høland	6,0	5,7	4,5	5,0	4,1	5,2	4,3
9	Engerdal	5,7	6,0	5,8	3,1	4,2	4,0	3,0
10	Nannestad	5,6	5,8	5,2	2,7	5,5	3,9	5,4
11	Røyken	4,2	6,0	6,0	5,8	6,0	6,0	4,7
12	Horten	5,9	5,3	5,6	4,6	4,6	4,8	4,8
13	Tingvoll	5,4	6,0	5,4	3,3	4,7	6,0	2,7
14	Larvik	5,8	5,5	4,5	4,3	5,0	4,3	6,0
15	Lørenskog	5,8	5,2	6,0	5,3	5,0	4,7	2,7

De beste i kommunegruppa

Plass	Kommune	ENH1	ENH2	ENH3	ENH4	ENH5	ENH6	ENH7
5	Eidsvoll	6,0	5,5	5,5	4,5	4,3	5,3	5,3
11	Røyken	4,2	6,0	6,0	5,8	6,0	6,0	4,7
12	Horten	5,9	5,3	5,6	4,6	4,6	4,8	4,8
14	Larvik	5,8	5,5	4,5	4,3	5,0	4,3	6,0
15	Lørenskog	5,8	5,2	6,0	5,3	5,0	4,7	2,7
23	Stjørdal	4,9	6,0	4,5	3,7	4,8	5,1	6,0
30	Moss	6,0	4,6	5,4	5,1	4,3	4,8	5,1
32	Lier	4,9	5,1	5,7	5,2	4,1	5,8	5,7
35	Skedsmo	6,0	4,5	5,5	5,1	5,0	4,8	3,7
41	Ski	6,0	4,4	5,6	5,0	4,3	4,1	5,1

De beste i fylket

Plass	Kommune	ENH1	ENH2	ENH3	ENH4	ENH5	ENH6	ENH7
9	Engerdal	5,7	6,0	5,8	3,1	4,2	4,0	3,0
22	Kongsvinger	5,3	6,0	5,1	3,3	2,9	5,7	4,3
25	Trysil	6,0	5,0	5,3	5,6	4,1	3,6	4,1
86	Os (Hedm.)	4,4	5,5	5,5	3,0	3,3	3,5	4,8
97	Elverum	5,5	4,2	5,3	4,7	3,1	4,6	3,7
103	Åsnes	5,2	4,7	4,9	1,4	3,1	5,1	5,4
104	Åmot	6,0	5,0	3,5	3,8	3,7	3,6	1,2
122	Stor-Elvdal	5,1	4,3	5,6	1,2	5,3	3,0	4,6
128	Alvdal	3,4	5,2	6,0	3,5	4,6	2,9	5,2
131	Sør-Odal	3,9	5,3	4,2	3,7	3,9	5,8	4,3

Miljø og ressurser

Teller 2,5 % av det samlede barometeret

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
RESSURSER: Energikostnader per kvadratmeter bygg (20 % vekt innen sektoren)	2,6	3,4	3,2	2,5	3,8	117	70
RESSURSER: Samlet antall kvadratmeter per innbygger (såkalte formålsbygg) (15 %)	5,5	5,5	5,4	5,4	5,0	5,2	3,6
SØPPEL: Kilo per innbygger (15 %)	1,8	1,8	1,0	2,0	2,1	524	307
GJENVINNING: Andel husholdningsavfall utsortert (10 %)	5,9	5,8	3,8	3,0	3,7	82	88
KLIMA: Plan med fokus på klima (10 %)	1,0	1,0	6,0	1,0	6,0	1	1
MILJØ: Andel innbyggere tilknyttet anlegg hvor rensekraft er oppfylt (10 %)				1,0	1,0	1	100
MILJØ: Biler per 1.000 innbyggere (5 %)	2,5	2,8	2,9	3,0	3,0	520	413
VEDLIKEHOLD: Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter bygg (5 %)	1,5	6,0	6,0	2,9	3,5	128	239
REKREASJON: Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder (5 %)	1,7	1,7	1,7	1,4	1,4	10	134
TURSTIER: Turstier og løyper tilrettelagt for sommerbruk (5 %)	1,0	1,0		1,0	1,0	9	1 321

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Hva forteller tallene?

Indikatoren er svært lavt vektet, delvis fordi vi er usikre på kvaliteten på tallene og fordi det er en klar mangel på gode, nasjonale nøkkeltall innen sektoren. For eksempel finnes ikke kommunebaserte tall for klimagassutslipp.

Energikostnader og effektiv bygging kan ses som en indikator på den energibelastningen kommunen står for. I utgangspunktet må det være bra å ha effektive bygg med lave kostnader per kvadratmeter.

Sektoren er noe omarbeidet med sikte på at den skal gi et bilde av hvordan kommunen forvalter miljø og ressurser – med sikte både på miljøvennlighet og ressursbesparelse. Derfor er vedlikehold plassert her; det handler om å ta vare på egne ressurser i form av bygg. Vedlikeholdet nasjonalt økte for øvrig med godt over 10 prosent i fjor, men er langt under nivåene i 2009 og 2010. Det er også registrert langt flere kvadratmeter kommunale bygg enn før, her er det muligens feilrapportering tidligere som nå har blitt rettet opp.

I indikatoren tar vi også med biltetthet, et element kommunen ikke styrer direkte – men som indirekte påfører kommunen og eventuelt fylkeskommunen arbeid for å minimere miljøbelastningen fra bilparken.

Veldig få kommuner rapporterer at de har en gjeldende plan "med fokus på klima og energi". Indikatoren er med ettersom det er den eneste vi har funnet som kartlegger om kommunene har en konkret klimaoppfølging.

De beste i landet

Plass	Kommune	MIL1	MIL2	MIL3	MIL4	MIL5	MIL6	MIL7	MIL8	MIL9	MIL10
1	Oslo kommune	4,9	5,9	5,4	4,1	6,0		6,0	3,9		1,0
2	Sogndal	5,0	5,4	5,4	6,0	6,0		4,4	2,8	1,6	1,3
3	Stavanger	4,2	5,8	4,4	6,0	6,0		5,1	6,0	1,9	1,0
4	Overhalla	5,9	4,0	6,0	4,1	6,0		3,2	2,1		1,2
5	Lillehammer	3,9	5,4	3,5	5,6	6,0	6,0	3,9	2,2	4,1	1,7
6	Trondheim	4,4	6,0	4,8	2,9	6,0		6,0	3,7		1,0
7	Bjerkreim	4,3	5,2	4,4	4,5		6,0	3,4	1,0	4,2	6,0
8	Vågsøy	5,8	3,9	5,5	5,6		3,2	4,1			1,2
9	Nesna	2,2	5,4	5,0	5,6		6,0	6,0	6,0	2,0	
10	Sandnes	4,7	5,8	4,4	6,0	6,0	1,0	4,3	1,7	3,1	
11	Siljan	3,9	5,4	6,0	6,0		6,0	1,5	1,8	1,7	2,1
12	Sarpsborg	2,6	6,0	4,9	4,1	6,0	6,0	3,7	3,9		1,1
13	Selje	4,4	4,1	5,5	5,6		6,0	1,9	2,0	3,1	
14	Skedsmo	3,9	5,3	3,6	4,1	6,0	6,0	4,9	3,2		1,0
15	Gjerdrum	4,7	5,8	3,6	4,1	6,0		3,3	2,2		

De beste i kommunegruppa

Plass	Kommune	MIL1	MIL2	MIL3	MIL4	MIL5	MIL6	MIL7	MIL8	MIL9	MIL10
5	Lillehammer	3,9	5,4	3,5	5,6	6,0	6,0	3,9	2,2	4,1	1,7
12	Sarpsborg	2,6	6,0	4,9	4,1	6,0	6,0	3,7	3,9		1,1
14	Skedsmo	3,9	5,3	3,6	4,1	6,0	6,0	4,9	3,2		1,0
16	Ullensaker	3,5	5,3	3,8	6,0	6,0	6,0	3,9	2,7	1,6	1,0
17	Asker	2,9	5,6	4,8	5,2	6,0		4,3	3,1		
18	Kristiansund	4,5	5,6	4,1	2,5		5,9	4,6	5,7	1,6	
20	Askøy	5,3	5,6	4,4	4,1			4,9	1,6	5,1	1,1
32	Larvik	4,0	5,9	2,3	5,6	6,0	5,9	3,5	1,8	1,6	1,2
36	Røyken	6,0	5,7	2,1	4,8		2,6	3,2			
38	Fjell	4,6	5,1	3,4	3,7	6,0	3,7	4,0			1,0

Kommuner som ikke har levert tall, får karakteren 3,5 (midt på treet).

De beste i fylket

Plass	Kommune	MIL1	MIL2	MIL3	MIL4	MIL5	MIL6	MIL7	MIL8	MIL9	MIL10
77	Åsnes	6,0	4,1				5,9	1,0	1,0		1,5
78	Hamar	6,0	4,3	2,3	6,0	6,0		1,7	1,0	1,1	1,0
88	Grue	4,2	4,2			6,0	5,3	1,0	1,0		
115	Nord-Odal	2,0	5,1	3,9	4,1	6,0	6,0	1,2	1,5	6,0	1,2
148	Kongsvinger	3,4	5,3	3,9	4,1	6,0	1,0	2,4	4,8	2,3	1,5
197	Stange	4,8	5,2	2,3	6,0		1,0	1,9	2,4	2,7	1,9
208	Stor-Elvdal	3,1	3,4	4,5	4,8			3,1	1,0	2,9	3,9
235	Eidskog	4,6	5,0	3,9	4,1		1,2	1,0	1,8	1,2	1,6
239	Sør-Odal	1,7	5,3	3,9	4,1			1,0	5,8		1,4
259	Elverum	3,8	5,0	2,1	3,7	6,0	1,0	3,0	3,5	1,4	1,0

Saksbehandling

Teller 2,5 % av det samlede barometeret

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
FRISTBRUDD: Andel byggesaker med overskredet frist (20 % vekt innen sektoren)	1,0	5,4	6,0	6,0	6,0	1	0
ETT-TRINNS SØKNADER (3 ukers frist): Behandlingstid (20 %)			3,9	3,4	6,0	0	6
RAMMESØKNADER: Behandlingstid (20 %)	1,0	3,4	4,1	5,7	3,7	5	5
ENKLE TILTAK UTEN ANSVARSRETT: Behandlingstid (20 %)				4,1	5,3	12	5
REGULERINGSPLANER: Saksbehandlingstid (10 %)	3,9	4,2	4,8	5,2	4,7	165	0
OPPMÅLINGSFORRETNING: Saksbehandlingstid (10 %)					3,9	100	10

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Hva forteller tallene?

Sektoren er lavt vektet, og vi er usikre på kvaliteten på tallene. Mange kommuner har ikke levert data, og det er all grunn til å stille spørsmål ved kommuner som ikke klarer å rapportere som de skal. Det er samtidig viktig å vise fram tallene, og det må være kommunenes ansvar å få høyere kvalitet på rapporteringen.

En annen utfordring er at det finnes svært få tall for saksbehandlingstid i Kommune-Norge. Eierne (innbyggerne) får nesten aldri vite hvor lang tid det tar å få en sak behandlet. I all hovedsak kommer saksbehandlingstid bare fram knyttet til tekniske tjenester.

Nøkkeltallene bør gi en indikasjon på om kommunen er rask eller treg hva gjelder behandling av bygge- og reguleringssaker, som må kunne regnes som noen av de viktigste søknadene som kommer inn.

Vi har brukt seks nøkkeltall i år, men er fortsatt litt skeptiske til datakvaliteten. Andel søknader som tok lengre tid enn loven forutsetter økte fra 5 til 8 prosent i fjor – det høyeste SSB har registrert. Av de seks nøkkeltallene er det denne indikatoren som har klart mest negativ utvikling.

De beste i landet

Plass	Kommune	SAK1	SAK2	SAK3	SAK4	SAK5	SAK6
1	Kvæfjord	5,9	6,0	6,0	6,0	5,9	5,5
2	Vanylven	6,0	6,0	6,0	6,0	4,6	6,0
3	Dovre	6,0	6,0	5,4	6,0	4,7	5,5
4	Gjerstad	6,0	6,0	6,0	6,0		5,5
5	Nord-Fron	6,0	6,0	6,0	5,7		5,8
6	Tokke	5,9	5,8	5,4	5,7	5,0	6,0
7	Bardu	6,0	6,0	6,0	6,0	5,0	
8	Ørsta	5,9	6,0	5,7	5,7	4,1	5,3
9	Skjåk	6,0	6,0	6,0	6,0	2,5	5,5
10	Eide	6,0	6,0	5,7	6,0	3,9	4,6
11	Lund	6,0	5,6	5,8	5,7	3,6	6,0
12	Haram	5,7	5,8	5,3	5,3	5,5	5,8
13	Leka	6,0	5,8	4,3	6,0	5,3	5,8
14	Gol	6,0	6,0	5,3	6,0	5,3	
15	Rindal	6,0	5,8	5,9	5,7	3,9	4,6

De beste i kommunegruppa

Plass	Kommune	SAK1	SAK2	SAK3	SAK4	SAK5	SAK6
86	Ringerike	5,7	5,1	4,8	5,3	2,4	4,2
111	Skien	6,0	4,2	5,0	5,0	3,9	3,1
117	Rana	5,9	5,0	4,3	4,9	3,4	
131	Horten	5,0	5,3	4,5	4,4	4,0	3,9
156	Fjell	5,7	5,0	4,9	5,0	1,0	2,6
162	Stjørdal	5,6	4,6	4,9	5,3	2,4	1,0
164	Skedsmo	5,2	4,8	4,1	4,6	2,8	4,0
176	Lillehammer	4,8	4,2	3,4	4,9	3,8	5,5
182	Porsgrunn	5,9	4,8	2,9	4,7	3,4	3,5
186	Ski	5,0	4,5	4,8	4,0	3,3	3,7

Kommuner som ikke har levert tall, får karakteren 3,5 (midt på treet).

De beste i fylket

Plass	Kommune	SAK1	SAK2	SAK3	SAK4	SAK5	SAK6
19	Stange	6,0	5,6	5,8	5,9	4,1	4,2
23	Rendalen	5,6	5,8	5,3	5,7	4,2	5,1
40	Nord-Odal	6,0	5,8	5,4	5,7	5,3	1,0
42	Folldal	6,0	5,3	4,3	6,0	4,5	4,2
56	Åsnes	6,0	5,3	5,3	5,3		3,7
69	Løten	6,0	4,5	4,7	4,7	4,8	5,1
85	Eidskog	6,0	4,3	4,7	5,1	6,0	2,3
107	Tynset	5,3	4,5	4,3	4,9	6,0	3,5
157	Grue	5,6	6,0	4,0	2,9	4,2	
199	Ringsaker	5,5	4,0	4,0	4,1	3,8	3,7

Vann, avløp og renovasjon

Teller 2,5 % av det samlede barometeret

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
GEBYR: Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing (15 % vekt innen sektoren)	5,2	5,4	5,4	5,6	5,5	7 265	6 508
VANNFORBRUK: Snitt forbruk per tilknyttet innbygger (15 %)	5,9	5,5	5,5	5,6	5,6	164	129
VANNLEKKASJE: Estimert lekkasje per meter ledning per år (15 %)	5,4	5,2	5,2	5,2	5,2	2	0
STYRING: Andel av husholdningene med vannmåler (15 %)	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	26	100
FORNYING: Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (10 %)	2,0	1,4	1,8	1,9	2,0	0,4	1,8
FORNYING: Andel fornyet spillvannnett siste tre år, avløp (10 %)	1,8	2,3	2,1	2,5	1,8	0,3	1,7
ALDER: Beregnet snittalder for vannledningsnett (5 %)	4,6	4,0	4,0	4,0	4,0	28	16
ALDER: Beregnet snittalder for spillvannnett (5 %)	4,8	4,8	4,8	4,7	4,6	24	14
VALGMULIGHET: Antall muligheter for å påvirke renovasjonsgebyr (10 %)				4,0	3,0	2	5

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Hva forteller tallene?

Sektoren er lavt vektet i det samlede barometeret. Nøkkeltallene skal gi et inntrykk av tilstanden innenfor de viktigste selvkostområdene.

I likhet med andre lavt vektete sektorer, er det til dels mangel på data fra kommunene. De som ikke har rapportert får karakteren 3,5 i tabellene.

Hvis årsgebyrene er høye lekkasjene er mange og ledningsnettet ikke blir fornyet, vil det gi et bilde av at kommunen kan forbedre seg. For de fleste vil selvsagt bildet være langt mer nyansert enn som så.

Vi har gjort noen mindre endringer i sektoren og inkludert bruk av vannmåler samt muligheter for å påvirke renovasjonsgebyret. Et poeng i sektoren er at det bør være et riktig forhold mellom kostnader og tilstanden på ledningsnett. For eksempel har en del av de største kommunene relativt lave avgifter og veldig store vannlekkasjer. Motsatt har en god del kommuner veldig høye avgifter, samtidig som de i veldig liten grad fornyer ledningsnett.

Årsgebyret i seg selv må ikke nødvendigvis være lavt, selv om lave gebyrer gir best uttelling her. Det er særlig *kombinasjonen* av gebyrenes størrelse og de andre faktorene, som er interessante. Hvorfor betale mye hvis det samles inn lite søppel og det ikke investeres i infrastrukturen?

Beregnet snittalder er et usikkert tall, først og fremst i de kommunene der mye av nettet har ukjent alder (i praksis nett med svært høy alder). I noen få kommuner kan snittalderen ha endret seg mye i løpet av ett år, det skal henge sammen med at andelen nett med ukjent alder har gått ned.

De beste i landet

Plass	Kommune	VAR1	VAR2	VAR3	VAR4	VAR5	VAR6	VAR7	VAR8	VAR9
1	Rygge	4,8	5,4		5,9	5,7	6,0	1,2	4,5	5,0
2	Nesodden	4,7	6,0	5,2	5,7	2,0	4,7	4,0	4,8	4,0
3	Farsund	4,8	3,8	5,5	6,0	6,0	5,0	1,0	3,8	3,0
4	Hå	6,0	5,3	4,9	6,0	1,8	3,1	4,3	4,9	3,0
5	Åsnes	5,2	6,0	5,3	5,9	2,7	1,9	3,8	2,9	4,0
6	Rennesøy	5,4	4,9	5,7	6,0	1,0		4,2	4,2	4,0
7	Klepp	6,0	5,7		5,9	2,7	4,1	4,3	5,1	2,0
8	Asker	5,7	5,5	3,2	4,2	3,0	5,6	2,9	4,2	5,0
9	Mandal	5,1			5,9	4,0	3,5		4,9	6,0
10	Moss	5,2		3,2	6,0	4,8			5,1	5,0
11	Sula	4,1	5,3	5,0	2,7	2,7	5,0	6,0	6,0	5,0
12	Våler (Østf.)	2,8	6,0		5,9			4,5	5,5	5,0
13	Hole	4,4	5,3	5,6	4,8	6,0	1,2	2,4	4,9	3,0
14	Kongsvinger	4,7		4,7	5,5	3,8	2,8		3,6	6,0
15	Kvam	6,0			4,0	3,5	4,2		5,1	6,0

De beste i kommunegruppa

Plass	Kommune	VAR1	VAR2	VAR3	VAR4	VAR5	VAR6	VAR7	VAR8	VAR9
8	Asker	5,7	5,5	3,2	4,2	3,0	5,6	2,9	4,2	5,0
10	Moss	5,2		3,2	6,0	4,8			5,1	5,0
16	Hamar	4,7	5,8	4,1	6,0	2,1	3,3	4,2	4,2	3,0
18	Horten	5,1	5,0	4,8	1,3	5,9	6,0	2,4	3,7	4,0
19	Ski	4,6		5,4	5,9	2,6	4,6	3,1	4,5	3,0
24	Fjell	5,9	5,4	4,3	1,5	5,3	1,2	5,9	4,0	5,0
28	Haugesund	5,1	5,4	2,4	5,9	2,8	2,9	3,1	4,1	4,0
44	Nittedal	5,5		4,1	6,0	1,6	4,5		2,5	2,0
47	Molde	5,7	5,8	2,8	1,1	4,0	5,2	4,2	4,8	3,0
50	Eidsvoll	4,5	5,5	4,2	6,0	2,5	1,5	1,2	4,1	2,0

De beste i fylket

Plass	Kommune	VAR1	VAR2	VAR3	VAR4	VAR5	VAR6	VAR7	VAR8	VAR9
5	Åsnes	5,2	6,0	5,3	5,9	2,7	1,9	3,8	2,9	4,0
14	Kongsvinger	4,7		4,7	5,5	3,8	2,8		3,6	6,0
16	Hamar	4,7	5,8	4,1	6,0	2,1	3,3	4,2	4,2	3,0
51	Elverum	5,5	5,6	5,2	2,3	2,0	1,8	4,0	4,6	3,0
53	Alvdal	4,8		4,9	4,4	2,8	2,8	3,3	4,8	3,0
59	Løten	3,1		5,0	6,0	1,6		3,1		4,0
90	Stange	3,7			6,0	1,5	3,4	2,6	3,7	4,0
98	Sør-Odal	4,3		4,6	1,7	1,8			4,5	6,0
106	Ringsaker	2,6	5,3	2,4	6,0	1,2	1,5	3,6	4,4	5,0
115	Tynset	2,2		5,5	4,4	2,4	3,4		5,7	2,0

To aviser, forskjellig innhold **-bedre rustet med begge**

Oversikt, innsikt, statistikk; Kommunal Rapport er den avisen i Norge som kjenner din hverdag best. Våre journalister serverer det viktigste og ferskeste stoffet innen økonomi, ledelse og innkjøp, samt andre sentrale fagområder.

Kommunal Rapport er også den viktigste markedsplassen for leverandører til kommunene og gir best dekning av lederstillingsmarkedet i offentlig sektor. Kommunal Rapport er et uunnværlig verktøy for Kommune-Norge.

**Bli totalabonnet i dag
kommunal-rapport.no**

Nettavisen kommunal-rapport.no
Den digitale utgaven bringer saker alle hverdager og kombinerer løpende nyheter med viktig stoff som har stor nytteverdi.

Papiravisen Kommunal Rapport
Papiravisen kommer ut hver torsdag, og gir både oversikt og innsikt i de viktige sakene for kommunene.

Papir + Nett
To utfyllende avisprodukter og nyttige verktøy. Hver dag. Hver uke

Uunnværlig for Kommune-Norge

Kommunal Rapport

Kontinuerlig oppdatering på nett - ukentlig dypdykk på trykk

signatur.no - H0072